

LIETUVOS ROLĖ SOVIETŲ IMPERIJOS ŽLUGIME

Antanas Dundzila

Šiuo metu sovietų bijomasi ir, tuo pačiu, lengviau alsuojama.

Nežiūrint, kad sovietija savo sėrmėgos kišenėje tebeturi apie 30,000 atominių užtaisų, šiandieną jie pasauliui atrodo lyg nusilpęs liginis. Sovietija yra alkana, so vietų sėrmėga skylėta o kišenės tuščios. Sovietai viešai visur prašo išmaldos. Sovietai yra pasitraukę iš anksčiau labai arogantiškai laikytų, daugelio savo agresyvių pozicijų. Sovietai dabar retkarčiais prisipažįsta, kad jie net klydę...

Po pusės šimtmečio trukusių ginklavimosi rungtynių, tai yra geras ženklas Vakarams. Reikia tikėtis, kad čia ne Vakarų sąskaiton talentingai vaidinama apgaulės drama, bet "nuoširdus", tikras, nebesuremontuojamas sovietų imperijos žlugimas. Šituose pasikeitimuose pagaliau ir Lietuvai brėkšta aušra, nors sovietų kariuomenė dar vis tebetrypia Lietuvos teritoriją ir jų kariniai lėktuvai retkarčiais prievartauja į Pabaltijo valstybes iš vakarų skrendančius lėktuvus.

Didžiuoju sovietijos lūžiu reikia laikyti nepavykusį 1991 rugpjūčio mėnesio perversmą. Šis perversmas yra iš visų pusių tyrinėjamas, analizuojamas, apie jį kalbama ir rašoma. Štai, tik šiuo metu pasirodžiusių ke-

letos knygų pavadinimai (jų visų nenusipirksi, neperskaitysi): Jeltsino parašyta FROM BOLSHEVIK TO DEMOKRAT, Gorbačevienės – I HOPE: REMINISCENCES AND REFLECTIONS, Soldženitsino - REBUILDING RUSSIA: REFLECTIONS AND TENTATIVE PROPOSALS, Ševerdnadzės - THE FUTURE BELONGS TO FREEDOM, net su merginomis susikompromitavusio, buv. JAV senatoriaus Gary Hart - RUSSIA SHAKES THE WORLD, Oberdorferio - THE TURN: FROM THE COLD WAR TO A NEW ERA, - Goldmano - WHAT WENT WRONG WITH PERESTROIKA ir kt. Siūlo galas iki perversmo yra atvyniojamas nuo, maždaug, 1987 metų. Tame kamuolyje stebėtojai randa ir didokų mazgų - t.y., staigmenų, kurios įtaigojo to kamuolio siūlo atsisivyniojimo greitį ir kryptį.

Mums yra įdomu, kad šiame įvykių sraute ir Lietuvai yra pripažįstama aiški vieta. Logiškai galvojant, jei savo laisvinimosi pastangomis Lietuva prisidėjo prie sovietinės hegemonijos sužlugdymo, tai, pasauliniu mastu imant, ji padarė reikšmingą įnašą. Pasaulis privalėtų Lietuvai dėkoti, o visi tie, kurie mums patarinėjo su nepriklausomybe turė-

VLIKO pirmininkas K. Bobelis su Antanu Skaisgiriu Varšuvos aerouoste prie vyriausybės mašinos. Plačiau skaitykite 3 psl. "Taikiu būdu atėjome į Nepriklausomybę..."

ti kantrybės ir laukti, savo reikalavimais nedidinti Gorbačioviui rūpesčių - privalėtų viešai atgailauti ar bent rausti.

Štai, žymus Amerikos technokratas, Dr. William J. Perry, spalio 4 d. paskaitoje svarstė sovietų perversmą. Pagal jį, perversmas atėjo trimis etapais.

Pirmasis etapas truko nuo 1987 iki 1990, kai Gorbačiovas stūmė glasnosto, demokratizacijos ir perestroikos programas. Šiam etapui atėjo galas, 1990 rugsėjo mėnesį Gorbačioviui paskelbus garsųjį 500 dienų Šatalino ekonominį planą. Gorbačiovo kabinetas šį žingsnį sutiko pašauštais šeriais: Gorbiui buvo pasakyta į akis, kad, jei jis laikysis paskelbto nutarimo, tai kabinetas bandys jį pašalinti iš visagalio komunistų partijos generalinio sekretoriaus pareigų. Už savaitės laiko Gorbis pradėjo trauktis atgal.

Antrajame etape Gorbis pasisuko į kraštutinę dešinę, į konservatyviųjų komunistų pusę. Tai buvo 1990 spalio - 1991 kovo laikotarpis, kurio metu įvyko sausio 13 žudynės Vilniuje. Žudynės Lietuvoje įvykdė konservatoriai komunistai, tie Gorbio naujai paskirti pareigūnai. Šie žiaurumai rado labai stiprų atgarsį ir Sovietų Sąjungoje ir Gorbačiovo galvosenoje. Svarbu suprasti, kad, nežiūrint kraujo aukų, Lietuva nuo savo tikslo nenusisuko. Jeltsinas griežtai pasisakė prieš tokį brutalią jėgos vartojimą ir tuo iš (Nukelta į 2 psl.)

PASKUTINĖS DVI DIENOS VLIKO SEIME

1991 m. lapkričio 2 d. vakare Hilton Inn of Oak Lawn viešbutyje įvyko min. pirm. G. Vagnoriui pagerbti vakarienė. Dalyvavo apie šimtas VLIKO tarybos, valdybos, seimo rengimo komiteto narių bei VLIKO veikėjų ir min. pirm. delegacijos narių.

Vakarienei vadovavo dr. L. Kriaučeliūnas, kuris labai įdomiai ir su humoru pravedė vakarą. Min. pirm. G. Vagnorius padėkojo už malonų priėmimą, įvertino VLIKO atliktus darbus ir pasidžiaugė galėjęs dalyvauti šiame VLIKO darbų baigiamajame seime. Atsidėkodamas už VLIKO darbus įteikė dr. K. Bobeliui, dr. L. Kriaučeliūnui ir ALTos pirmininkui G. Lazauskui Lietuvos dailininkų paveikslus.

Dr. Bobelis padėkojo min. pirm. G. Vagnoriui už jo dalyvavimą seime, atvirą bendradarbiavimą ir išreiškė viltį dėl tolimesnio bendradarbiavimo.

1991 m. lapkričio 3 d. 10 val ryto įvyko iškilmingas vėliavos pakėlimas prie Šv. M. Marijos Gimino bažnyčios. Vėliavos pakėlimo iškilmes atliko Chicagos šaučiai.

Iškilmingas pamaldas toje bažnyčioje aukėjo klebonas kun. J. Kuzinskas. Mišios buvo laikomos sėkmingai. (Nukelta į 7 psl.)

Naujai išrinkta Korpl. Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba 1991-1993 metų kadencijai. Sėdi (iš kairės į dešinę): Vida Jonušienė - pirmininkė ir Lora Blažytė - Mikužienė - sekretorė. Stovi (iš kairės į dešinę): Vaclovas Mažeika - arbiteris, Jurgis Lendraitis - vicepirmininkas ir Algis Augaitis - išdininkas. Plačiau skaitykit 6-7 psl.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• "REIKIA BŪTI KANTRIEMS IR IŠ KIEKVIENO PLIAUKŠTELĖJIMO NEDARYTI ISTORIJŲ ir jų telefonu ar laiškais tuoj nesiųsti savų žmonių pagasdinimui už Lietuvos sienų" – taip man rašo iš Vilniaus, darydamas priekaištą ten esantiems ir garsiai šaukiantiems abejotinos vertės žurnalistams.

Reikia žinoti, kad šiuo metu Lietuvoje, buvę pučistai ir Lietuvos Komunistų Partijos išsislapstę vadai daro viską, kad tik galėtų atsikeršyti. Jiems dabar svarbiausia sukiršinti Aukščiausios Tarybos narius, kad tik susidarytų dauguma nuversti V. Landsbergį ir jo pagalbininkus.

Tokių pliaukštelėjimų istorijoj jau buvo min. pirmininkas Gediminas Vagnorius, turįs tuoj atsistatidinti, dabar Virginijus Čepaitis nuo seno įsivėlęs į šnipinėjimą. Ryt ar poryt išgirsim ir kitas pavardes.

Būkim kantrūs ir palaukim ką patyrinėję suras ir pasakys mūsų teisingumo įstaigos.

• **AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRM. VYTAUTUI LANDSBERGIUI LANKANTIS JUNGTINGE TAUOSE** buvo atlikta net su 15-kos kraštų ambasadoriais pasitarimai. Beveik iš visų pirmininkai prašė, kad Lietuvai talkintų, jog sovietinė kariuomenė būtų kaip galima greičiau iš Lietuvos išvežta. Mūsų pirmininkas turėjo ilgesnį pasitarimą ir su JT generaliniu sekretorium Perez de Cuellar. O taip pat ir su Amerikos žydų atstovais. V. Landsbergis jiems pasakė, kad New York Times, dėl klaidinančio reportažo padarė Lietuvai daug bereikalingos bėdos. Wiesenthal atstovai patvirtino straipsnio klaidingumą.

• **ILGĄ LAIKĄ LIETUVOJE** dėl įvairių intrigų nebuvo paskirtas Vidaus reikalų ministeris. Pranešta, kad pagaliau ministru paskirtas Petras Valiukas. Iki jo paskirimo laikinu Vidaus ministru buvo Marijonas Vasikonis.

• **APIE 3000 JAUNUOLIŲ JAU PAŠAUKTA** į būsimą Lietuvos kariuomenę. Iš pašauktųjų dalis bus apmokyta specialiams uždaviniams. Minima ir apie 150 jaunuolių, kurie eis įvairias garbės sargybas. Jų apmokymas užsitęs ilgesnį laiką.

• **LIETUVOJE AUTOBUSAIS SUSISIEKIMAS**, palyginti, neblogas. Dabar pradėtas naujas gerinimo etapas – autobusais susisiekiama plėsti ir su kitais kraštais. Į eilę Lenkijos vietovių autobusai jau kursuoja. O nuo gruodžio pradžios pradės autobusais vežioti iš Vilniaus į Varšuvą ir atgal. Planuojama pastovi linija iš Vilniaus į Daniją. Kaip pranešama, tokiom ilgesnėm kelionėm bus naudojami specialūs autobusai.

• **SEPTYNIŲ MEDININKUOSE NUŽUDYTŲ IR VIENO DAR GYVO** – Šerno sveikata, nors ir sunkiai į galvą sužeisto, palengva gerėja. Jis gydomas Kaune ir saugojamas dieną – naktį sargybinių, kad jo nepagrobūt ar kitaip sveikatai nepakenktų. Jo motina džiaugiasi, kad iš anksčiau turėta sužadėtinė jo nepalikusi ir tas ligoniui duoda sveikti.

• **LAPKRIČIO 18 D. IŠ VILNIAUS Į MASKVĄ IŠVEŽTI GEN. ČERNIAKOVSKIO** palaikai. Tai padaryta draugišku susitarimu su velionies artimaisiais. Jo vadovaujami kariuomenės daliniai išstūmę vokiečius iš Vilniaus, Kauno ir kt. vietų, todėl buvo vadinamas Lietuvos išvaduotoju. Buvo sunkiai sužeistas ir mirė nuo žaizdų 1944 m. Lietuvoje, viename miesto centre, jo garbei yra pastatytas paminklas. Susitarta ir dėl paminklo. Jis bus dalimis isardytas ir išvežtas į Voronėžų miestą, kuriame gen. Černiakovskis yra gimęs.

• **MAŽOSIOS LIETUVOS VEKĖJAI GRĮŽTA Į LIETUVĄ** – taip galima pavadinti Vydūno palaikų iš Detmoldo parsivežimą į Bitėnų kapines. Dabar girdima, kad iš Vokietijos į Lebertų kapines, Klaipėdos krašte, perkelti Erdmono Simonaičio, mirusio 1969 metais, palaikai. Taip pat ruošiamasi ateinančiais metais perkelti Martyno Jankaus ir Viliaus Gaiagalaičio palaikus. Reikia laukti, kad greit prasidės perkėlimai į Lietuvą ir iš kitų kraštų, ypač Amerikos.

• **LIETUVOJE** vėl netekta Vilniaus universiteto lietuvių kalbos profesoriaus Juozo Pikčilingio. Jis buvo laikomas stilistikos ir lietuvių kalbos kultūros tėvu. Tais klausimais buvo išleides eilę knygų, kaip Lietuvių kalbos stilistika", "Žodžio aiškumas ir tikslumas", "Kas yra stilius", "Lietuvių kalbos stilistikos pratimai" ir kt. Velionis buvo 66 metų ir palaidotas Sintautuose.

• **KAUNO Miesto TARYBOS** pirmininku išrinktas Vy gintas Grinis, Technologijos universiteto docentas. Kitas kandidatas – Zigmundas Satkevičius gavo dviem balsais mažiau.

• **MASKVOS PASIRTARIMUOSE** buvo pranešta, kad Lietuvai reikėsia sumokėti 700 milijonų dolerių, t.y. Sovietų S-gos skolos dalį kitoms valstybėms. Lietuvos atstovas pasitarime atsakė, kad Lietuva gal turės sumokėti tik tokią dalį, kuri buvo investuota grynai Lietuvos respublikos pagerinimo reikalui, o ne visai Sovietų S-gai.

• **LIETUVOJE** jaučiamas didėjantis gasolino trūkumas, nes Maskva sumažinusi jo pristatymą. Dabar gasolinas parduodamas 3 dienas per savaitę ir tik po 20 litrų.

• **LIETUVOS POLICIJA** įspėja, kad įvairių nusikaltimų dabar per metus būna apie 6000. Nusikaltimams vykdyti

Nuotrauka daryta lapkričio 3 d. Market Parke, Chicagoje. Nuo sargybinių į dešinę stovi p. Vaišnorienė min. pirm. G. Vagnorius, VLIKo vicepirm. P. Narutis.

LIETUVOS ROLĖ SOVIETŲ IMPERIJOJE ŽLUGIME

Antanas Dundzila

karto pasidarė laisvės siekiančių žmonių atrama. Už sienio valstybės žudynes griežtai pasmerkė. Tada Gorbačiovas suprato, kad panaši akcija sovietų Gruzijoje atneštų ne 18, bet dešimtis tūkstančių aukų. Šie faktai Gorbačiovą privertė daryti išvadą, kad jo konservatyvusis kabinetas politiką nuvedė į akligatvį. Išdavoje kovo mėnesį prasidėjo pasitarimai su respublikų vadovybėmis ir po dviejų mėnesių jau buvo aiškiai einama didesnės autonomijos respublikoms linkme.

Taigi Lietuvos rolė, ypač jos heroiškas užsiangažavimas laisvei, (Lietuvos kai kurių komunistėlių ir persikrikštinusių darbo partijos biurokratų kritikuotas V. Landsbergio kietasprandiškumas) buvo vienu iš rimtų faktorių, privedusių prie sovietijos laisvėjimo.

Trečiasis etapas prasidėjo 1991 balandžio mėnesį ir pasibaigė su rugpjūčio gale nepavykusiu perversmu. Pabandę konstitucinius maneivrus parlamente, konservatoriai priėjo išvados, kad reikės griebtis kariuomenės jėgomis paremto perversmo. Pagal Dr. Perry, perversmas buvo planuojamas 1991 metų galui, kai žmonės pradės spausti šaltis ir

maisto nedatekliai. Deja, jų tvarkaraštį sumaišė pats Gorbačiovas, respublikų derybas privedęs prie iš anksto paskelbtos respublikų sutarties pasirašymo datos 1991 rugpjūčio 20 d. Pritrūkę laiko, o bijodami respublikų sutarties, sąmokslininkai nutarė smogti tuo pačiu metu, kai turėjo būti pasirašyta sutartis...

Dr. Perry teigia, kad perversmas nepavyko dėl keturių priežasčių. (1) Kadangi prireikė perversmą vykdyti daug anksčiau, viskas nebuvo tinkamai suplanuota. (2) Sąmokslininkai realiai neįvertino žmonių nusistatymo bei padėties. (3) Sąmokslininkai manė, kad Gorbačiovas jiems pasiduos ir atsisistatys. (4) Jie galvojo, kad Jeltsinas sąmokslui pritarė, gi pastarasis visa savo energija atsisuko prieš juos.

Įdomu, kad dabar spaudoje atsirado žinia, jog Amerika ruošiamą sąmokslą jau buvo užuodusi ir JAV Valstybės sekretorius Bakeris, Berlyne slapta pasikvietęs pas save sovietų užsienio reikalų ministrį sovietus įspėjo. Amerikos valdžia apie šį epizodą dar tyli, reikią spėti, dar ilgai tylės.

Lietuva, Latvija ir Estija iš šio nepavykusio pervers-

mo išėjo laimėtojoms. Kas per įvykiai, kas per netikėtumai!

Lietuva ir lietuviai gali džiaugtis ir didžiuliu laisvinimosi politikos grumtynėse su sovietais pasirinkę teisingą kelią. Savo politiniais ėjimais Lietuva kelią rodė ne tik Latvijai ir Estijai; sausio 13 d. įvykiai Vilniuje buvo gera politinė repeticija Jeltsinui, kurią jis vėliau puikiai išnaudojo Maskvoje, Kremliaus perversmo metu.

Lietuvos laikysena šandieną stebina pasaulinių įvykių žiūrovus, sovietų politinėje agonijoje Lietuvos rolę jie teigiamai vertina.

Straipsnio pradžioje suminėjus knygas, čia tikėtų paminti ir du pavadinimus, kurie nagrinėja Pabaltijo reikalus. Tai lietuviams jau žinomo prof. Alfred Erich Senn'o LITHUANIA AWAKENING (1990, University of California Press, 294 psl.) ir Walter C. Clemens, jr. parašyta BALTIC INDEPENDENCE AND RUSSIAN EMPIRE (1991, St Martin's Press, 346 psl.). Abi knygos reikšmingos, net ir eiliniam skaitytojui įdomios (-jas esu išsigijęs, skaičiau). Jas tikėtų mūsų spaudoje tos srities profesionaliams aptarti. Jei tokių aptarimų neatsiras, tai savaip, mėgėjiškai - apie jas gal rašysime ateityje.

(1991-XI-11)

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenių Kultūrinis Fondas

P.O. Box 10782

St. Petersburg, Fl. 33733

Lapkričio 25 d.

**SVEIKINAME DIRVOS REDAKTORIŲ
BALĮ GAIDŽIŪNĄ
JO 80-JO GIMTADIENIO PROGA.**

GYVUOKITE!
Nelė ir Gerardas Juškėnai

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. • Prenumerata metams \$30.00, pusui metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardę, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

TAIKIU BŪDU ATĖJOME Į NEPRIKLAUSOMYBĘ...

Paskutiniam VLIKo seime Chicagoje, kvietas VLIKo vadovybės, dalyvavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio atstovas A. Skaisgiris. Jis, apžvelgęs VLIKo nuopelnus, plačiau pasisakė ir apie Sąjūdį, kurio trečias suvažiavimas įvyks šių metų pabaigoje. Tają jo kalbos dalį čia ir spausdiname. Red.

Galingo Sąjūdžio 1988 metais pakelta mūsų Tėvynė Lietuva taikiu būdu atėjo į 1990 metų Kovo 11-ąją, paskelbė Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą. Pirmasis Lietuvos Sąjūdis, vadintas persitvarkymo, išjudino pasyviosios rezistencijos jėgas. Panašus į gaivinančią audrą su lietuvi, jis praužė virš moraliai ir fiziškai bolševikmečiais iškankintos tautos. Mes įgavome pasitikėjimą savimi ir nebijodami pradėjome mąstyti kaip laisvi žmonės. Sąjūdis iškėlė visą plejadą naujų asmenybių, kurias rinkome į Aukščiausiąją Tarybą, įteikėme Tautos mandatą. Jie dabar yra įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios lyderiai. Pravartu prisiminti, kad vėliau sekė Sąjūdžio pralaimėjimas savivaldybių rinkimuose. Tuo galima paaiškinti šiuo metu vykstančią valdžios kaitą Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Palangos ir kitose savivaldybėse.

Antrasis Sąjūdis pradėjo formuotis devyniasdešimtųjų vidurvasaryje po suvažiavimo ir iškart susidūrė su begale sunkumų. Išryškėjo ideologinio pobūdžio nesklandumai. Buvo akcentuojami asmens laisvės ir pilietinės pareigos harmonijos prioritetai. Neatsižvelgta į nualintos vergoviškos mąstysenos reliktus Tautos mentalitete. Politinių partijų kūrimosi procesas įstrigo, jų daug, bet menkos narių skaičiumi. Lietuvoje atsirado ir po pučo Maskvoje išsi kristalizavo dvi priešingos jėgos, kurios tartum susivienijo prieš Sąjūdį savo pagrindiniu nusistatymu: Są-

jūdis, įvykdęs istorinę misiją, turi pasitraukti iš politinės veiklos. Kairieji – buvusi nomenklatūra ir jos šalininkai, persiformavę į Lietuvos Ateities Forumą, norėdami grįžti į valdžią, Sąjūdyje mato jėgą, kuri gali sutelkti visuomenę ir sutrukdyti jų revanšinę politiką. Neskaitlingos, bet ambicingos, dešinėsios jėgos visos neseckmes bando suversiti Sąjūdžiui: mat Sąjūdis trukdys pritraukti žmones į partijas, kurti daugiapartinę sistemą ir vystyti demokratiją. Tačiau naujausioji Lietuvos istorija niekada neužmirš, kad antrasis Sąjūdis subūrė ir sukviatė beginklius žmones ginti Parlamentą, televizijos, radijo ir kitus pastatus prieš okupantų tankus ir desantininkus. Buvo aukų, jos prasmingos, – tai Sąjūdžio didvyriai.

Šiuo metu mes ruošiamės trečiajam suvažiavimui, kuris įvyks prieš naujus 92-sius metus. Rengiama programa ir nauji įstatatai, kuriuose judėjimas įgaus strukturingesnes formas. Sąjūdžio konferencijoje rugėjo 28 dieną Aukščiausios Tarybos Pirmininkas kvietė pagreitinti suvažiavimo laiką ir iškėlė svarius argumentus Sąjūdžiui gyvuoti ir stiprėti.

Lietuvos Sąjūdis nuosekliai remia Vytauto Landsbergio ir Gedimino Vagnoriaus valdžią.

Pagrindiniai Sąjūdžio uždaviniai tokie:

– aktyviai dalyvauti liaudies ir žemės ūkio pertvarkyme ir rinkos ekonomikoje, suvalstybinto turto privatizavime;

– sutelkti pastangas reikalavimuose kuo greičiau išvesti okupacinę kariuomenę ir sukurti ginkluotą jėgą viešajai tvarkai palaikyti ir sienas apsaugoti;

– kelti nepriklausomos valstybės piliečių sąmonę ir dorovingumą, kovoti su korupcija, melu, spekuliacija ir girtavimu;

LIETUVA LATVIJA IR ESTIJA TRAVELER ŽURNAL

P. Palys

Gruodžio mėnesiui skirtame žurnale "Conde Nast TRAVELER" yra ilgas ir išsamus straipsnis apie Baltijos valstybes.

Autorius G. Y. Dryansky, straipsnį pavadinęs "Free at last", sako, kad jo kelionė į Lietuvą, Latviją ir Estiją prasidėjo vakarinės New Yorko pusės aukštutinėje dalyje. Ten jam Lietuvos generalinis konsulas Simutis išdavė vizą Nr. 56. Kad tai jis galėtų įvykdyti, jam reikėjo laukti net 50 metų!

Toliau straipsnio autorius rašo, kad didesnė tų valstybių dalis, užsieniečiams lankyti buvę uždrausta. Tik Sovietų Sąjungai pripažinus (Kodėl negrąžinus? Aut.) jų nepriklausomybes, jis, jo žmona ir fotografas A. Kratochvil, pasiryžo važiuoti į ten ir pamatyti kaip tos valstybės atsibunda iš baisaus sapno.

Plačiai rašęs apie Latviją ir Estiją autorius straipsnį tęsia rašydamas apie Lietuvą. Lietuva esanti pati religingiausia iš visų Pabaltės valstybių, turinti savitą ir tvirtą charakterį. Čia jam prisimenė Talinas, kur vienas estas pasakė: "Nei vienas estas savo gyvybės nepaaukotų dėl nepriklausomybės, kaip kad ta padarė 1972 metais Kaune Romas Kalanta".

Rašydamas apie Kryžių kalną esantį netoli Šiaulių, sako kad 14-tame šimtmečiuje, ant to kalno buvusi pastatyta medinė tvirtovė, kuri tarnavo apsaugai nuo Livonijos Ordino kryžiuočių. Ten kryžiai buvę pra-

dėti statyti 19-tame šimtmečiuje po nepasisekusio sukilimo prieš rusus. Kryžius, kurių esą buvę apie 5000, 60-ųjų ir 70-ųjų metų laikotarpyje komunistai naikinę. Nežiūrint jų pastangų, kryžiai vėl būdavę atstatomi. Dabar jis nežinąs kiek tūkstančių kryžių tame kalne esą, nes "Kryžius stovi šalia kryžiaus, kryžiai kabo ir viens ant kito".

Žavėjosi Neringa, kurios miške matė žmones nešant kibirus ir renkančius grybus. Baltijos jūra esanti gerokai užteršta, bet vis dėlto ten oras, susimaišęs su žalumais, yra sveikas ir šviežiai kvėpiąs.

Apie Kauną sako, jis esąs universiteto miestas, o jo Rotušė tokia elegantiška, kad ja vadina Baltąją Gulbę.

Apgriautas Pažaislio vienuolyno pastatas, kuriame komunistai kalino politinius disidentus, vėl esą atstatomas.

Jam atvykus į Vilnių jį žavėjo bažnyčių architektūra. Čia, autorius pastebėjo, kad Napoleonas, susižavėjęs Šv. Onos Bažnyčios gotika, norėjęs ją, pasidėjęs ant delno, perkelti į Paryžių. Šv. Jono Bažnyčioje, dideliems vargonams pritariant, autorius gėrėjosi Kauno Valstybiniam chorui giedant Mozart – Requiem.

Toliau straipsnyje sako, jog Vilnius, prieš karą, buvo vadinamas Šiaurės Jeruzale, kur tada beveik pusė gyventojų sudarę žydai. Rašo, kad vyriausias Lietuvos prokuroras buvo iššaukęs tarptautinį nepasitenkinimą dėl pergreito, įtariamų karo nusikaltėlių, amnestavimo. Tuo reikalu prezidentas Landsbergis, kurio tėvas slėpė žydus, patikino, kad

– ruošti naują savivaldos įstatymą ir ruošti naujiems rinkimams į vietines Tarybas;

– ruošti naują Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Sąjūdžio Seimo vardu ir asmeniškai linkiu Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto aktyvistams ir jų rėmėjams visose šalyse geros sveikatos ir sėkmės asmeniniame gyvenime bei likti nenuilstamais visuomenininkais. Jūsų patirtis, protas ir dvasinės išgalės reikalingos Lietuvos išsivertinimui laisvųjų pasaulio tautų gretose.

Baigdamas noriu padėkoti ponams Kaziui Bobeliui, Pilypui Naručui, Algirdui Budreckiui ir visiems jums už kvietimą atvykti į šį Seimą. Pasimatysime suvažiavime Lietuvoje!

A. Skaisgiris

įtariamųjų bylos būsiančios peržiūrėtos. Parlamento Užsienio reikalų komisijos ir žydų bendruomenės pirmininkas E. Zingeris tvirtino, kad Lietuvoje jokio organizuoto antisemitizmo nėra.

Rašant apie Vilnių ir bendrai lietuvių ir lenkų santykius, bei jų istoriją, yra kai kurių ir netikslumų (o gal ir šiek tiek tendencijos). Ten rašoma, kada Lietuvą valdė didysis kunigaikštis Jogaila (Kodėl ne Vytautas? Aut.), jos ribos siekė iki Juodųjų marių. Jogailai apsivedus Lenkijos karalienę, mažą Lenkiją paglemžė (swallowed) galingą Lietuvą.

Šio liuksusinio žurnalo paskirtis, rašyti apie įvairius kraštus ir kelionių išpuodžius iš jų. Žurnalas "Traveler" spausdinamas ant labai gero popieriaus ir išpuošiamas meniškais nuotraukomis. Ir šitame straipsnyje yra 10 nuotraukų. Iš jų penkios iš Lietuvos. Viena, fotografuota Klaipėdoje žvelgiant į Neringą, užima net 2 pilnus žurnalo puslapius. Ta pačia nuotrauka, tik kiek sumažinta, papuoštas ir žurnalo viršelis.

"Traveler" žurnalo štabo sąrašas yra ir lietuviškas Audrey Razgaitis (Katinaitė), titulu Senior Designer, pavardė.

FOR SALE

18409 Hiller
brick 3 Bedroom
Colonial 2 car Garage

26200 LAKE SHORE BLVD
6 & 6 BRICK DOUBLE
3 bedroom each suite
2 car garage
asking \$132,000

George Knaus Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

(45-46)

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

Susipažinome, o vėliau ir susidraugavome, keturiose važiuodami į darbą automobiliu. Tą draugystę mums iš tikrųjų įdiegė mies to valdžia. Rytai, norint greitkelio važiuoti į miesto centrą, privačiame automobilyje privalėjo būti bent trys keleiviai. Vakara, grįžtant iš darbo, ta pati taisyklė buvo taikoma važiuojantiems iš miesto į priemiesčius. Tokiu būdu buvo stengiamasi mažinti automobilių skaičių ne tik miesto centre, bet ir iš jo spinduliuojančiuose greitkeluose.

Daugiau kaip valandą kasdien ištrunkančios bendros kelionės metu perskai tydavome laikraščius ir išsikalbėdavome įvairiausiomis temomis. Kai kurie iš mūsų, ypač užpakalinėje sėdynėje, po darbo ir nusnaudavo. Šiaip gi turėdavome gražaus laiko pasidalinti visokiausiais reikalais, o kai nuomonės išsiskirdavo, kartais ir draugiškai pasiginčyti.

Vieną popietę mūsų pokalbis nuklydo į literatūrą. Užkliuvome už prozos siužetų. Man ta tema pasirodė gana įdomi. Šalia profesijos pats bandžiau rašinėti, jau buvau išspausdinęs kelis trumpus kūrinėlius. Tada ir pradėjome svarstyti, ar kūryboje vyriausiu veikėju būtinai turi būti žmogus.

– Vyriausi veikėjai yra žmonės, nes visą mūsų aplinką dominuoja žmogus, – teigė vairuojantis. – Gyvename žmonių miške.

– Gal taip, o gal ir ne, – kažkuris iš mūsų atsiliepė. – Rašoma apie žmones todėl, kad rašytojai pataikauja skaitytojui – žmogui. Jei skaityti mokėtų medžiai ar vištos, tai atsirastų literatūros, kurioje vyriausi veikėjai būtų medžiai ar vištos! Gi dėl dominavimo, tai, sakyčiau, kad ir žmonės dominuoja daug kas, pavyzdžiui gamta. Mus dominuoja ar bent įtaigauja, va, greitkelis, darbovietė, įtaigauja visuomeninė santvarka bei daug kitų reiškinių!

– O aš manau, kad būtų įdomu pasiskaityti veikalą, kuriame individas būtų tik įvykio dalyviu, bet ne vyriausiu veikėju, – pasakiau aš. – Čia juk yra tik autoriaus perspektyvos reikalas. Sakykime, skaitome kūrinį, kurio centre yra fizikos formulė, gamtos dėsnis ar kokios nors sistemos nežinomas. Moksliniai tyrinėjimai ir susideda iš visokių nežinomųjų ieškojimo, jų aiškinimo.

– Kriminaliniai romanai būna parašyti apie visokius nežinomuosius! Bet juose vistiek veikia žmogus, koks nors nusikaltėlis ar seklys, – teigė greta sėdėjęs kaimynas.

– Čia klysti! Veikalo pradžioje skaitytojui nežino mas nusikaltėlis neprivalo būti vyriausiu veikėju! Vyriausias veikėjais būna tie, kuriuos mes patys, skaitydami veikalą, gerai susipažįstame, – pradėjo kunkuliuoti draugiškas ginčas.

– Lietuvių literatūroje turime Sruogos "Milžino paunksmę". Kritikai teigia, kad ten vyriausiu veikėju yra Vytautas Didysis, bet jis veikale visiškai nepasirodo! Vytautą mes pažįstame pirmiausiai iš istorijos, o veikale iš visai kitų tos dramos veikėjų dialogų. Tačiau grynai techniškai žiūrint, "Paunksmės" veikėjais laikytini tik tie tipai, kurie pasirodo vaidinime.

– Sruogos "Milžino paunksmė" nėra šių laikų kūrinys. Be to, Vytautas, nors žiūrovai jo ir nemato, visgi buvo žmogus. Mes čia kalbame apie tokį vyriausią veikėją, kuris nėra žmogus!

– Tu rašinėjai, tai tu ir pabandyk tokį kūrinį parašyti! – paragino mane vienas iš bendrakeleivių. – Aš taip sukirpto veikalo nesu matęs, nebent gal savo laiku pagarsėjusią "Jonathan Livingston Seagull" apysaką. Bet ir joje žuvėdra savo skridimo greitį matavo kaip žmogus, myliomis.

To pokalbio metu varčiau teisininkų žurnalą, kuriame buvo profesinis straipsnis apie man žinoma lėktuvo avariją. Jame buvo vertinami teisme naudoti įrodymai. Privažiavus namus, tą žurnalą pasiėmiau su savim. Po vakarienės straipsnį dar sykį kiek atidžiau perskaičiau, jis mane sudomino. Net atsigulus,

prieš užmiegant, manyje pradėjo rusenti pagunda šią temą pačiam pagvildinti automobilyje svarstytų minčių rėmuose: parašyti novelę, kurios vyriausiu veikėju būtų ne individas, bet koks nors reiškiny!

Sekantį rytą savo bendra keleiviams pareiškiau:

– Atsimenat tą mūsų pokalbį apie kūrybą ir veikėjus? Štai, – padėjau ant sėdynės atverstą, vakar skaitytą žurnalą, – aš pabandy siu rašyti novelę, kurios vyriausias veikėjas bus ne žmogus, bet technologija!

– Koks originalus sumanymas! Bus šių laikų novelė be erotikos! – kažkuris linksmai šūktelėjo.

– Jokia leidykla tokios nespausdins!

– Įdomu, įdomu, – atsiliepė šalia vairuojančio sėdintis. – Vyrai, neišmeskite to žurnalo!

– Ir kada tas kūrinys išvys pasaulį?

– O, kada nors rudenio, – pusiau rimtai atsakiau.

– Jei taip, tai rudenį kviečiu jus visus pobūviui! Bus proga išklausti novelės apie technologiją!

– Iškilmingai paskelbė į greitkelių sukdamas vairuotojas.

– Mielai priimam kvietimą, priimam, – beveik tartinai atsakė kiti du bendra keleiviai.

– Štai popierius ir pieštukas. Negaišk laiko, pradėk rašyti jau dabar, – šaipėsi draugai. – Būtų baisiai gaila, jei tą balių reikėtų atidėti žiemai!

– Pobūvis turi vykti rudenį, juk kvietimą jau priėmė! O jei tau pritruks medžiagos, tai nesivaržyk. Gali rašyti ir apie žmones, žmonas, net ir apie erotiką, – gavau savo kaimynų leidimą.

Šio pokalbio rezultatai buvo du.

Pirma, per vasarą aš para

Švenčių proga sveikiname visus gimines, draugus, kolegas ir pažįstamus.

Aldona ir Vytautas Mauručiai

Sveikinam mielus draugus bei pažįstamus Šv. Kalėdų proga. Puosėlėjam viltį, žengiant N. Metų takais, Laimužė neaplenks nei jūsų nei mūsų brangios Lietuvos.

Florida

Bronė ir Vytas Mikliai

Visus besidžiaugiančius Lietuvos nepriklausomybės atgavimu, visus gimines, draugus ir pažįstamus, sveikiname laukiant Šv. Kalėdų ir gerų 1992 metų!

Balys Gaidžiūnas, vaikai ir anūkai

šiau novelę ir rudenį jau turėjau antrą rankraščio redakciją, tinkamą skaitymui jei ne viešai, tai bent draugų tarpe.

Antra, kvietimo į balių nenuleidome vėjais. Tų pačių metų vieną lapkričio šeštadienio vakarą mes susėdome spragsančio židinio jaukiai šildomam kambaryje. Maloniai veikė kokteiliai ir lengvi užkandžiai. Bent aš dar jaučiau britų klubo miniatiūrinę nuotaiką, daugelyje knygų skaitytą. Skirtumas tačiau buvo toks, kad anais laikais klubuose rinkdavosi tik vyrai ir buvo rūkoma. Dabar gi dalyvavo me su žmonėmis ir nickas

neberūkė. Šeimininkė dar pasiteiravo, kiek laiko užtruksiu skaitydamas ir paminėjo, kad po novelės seks vakarienė.

– "Sex", puiku! Juk to daikto neragausime šitam kūrinij, – visus vėl privertė sukikenti mūsų grupės juokdarys.

Kai nurimo juokas, aš pradėjau jiems skaityti.

.....

Mūsų įmonės posėdžių kabinete vienas iš dalyvių įjungė anksčiau kiek pritemdytas šviesas. Jau šviesoje, stebėtina ilga laiką nickas nieko nesakė, viešpatavo visiška tyla.

– Reikės... bet aš nesu tikras ar aš noriu šita video aparatūra eiti į teismo salę ir tas artėjančios avarijos minutes vėl taip vaizdžiai pergyventi, – nepakeldamas akių, pagaliau pasakė mūsų klientą atstovaujantis advokatas. – Šis video daro nepaprastai didelį įspūdį... Aišku, citi reikės. Reikės tą nelaimę rodyti ir aiškinti. Galimybė su šia dokumentacija mums laimėti bylą pakilo tūkstančiu procentų.

(Bus daugiau)

AGENCE FRANCE-PRESSE

VAIZDAS KAIP BEPROTNAMYJE

(Pagal knygą "Rašytojas pokario metais")
Kazimieras Barėnas

Per tuos pokario metus Lietuvoje būta visokiausių baisybių, apie kurias vis negalima buvo kalbėti, o dabar po truputį visa tai kyla į paviršių. Išleidžiamos iš Sibiro grįžusių ir partizanų atsiminimų knygos. Didesnės apimtys atsiminimus spausdina žurnalai, mažesnės laikraščiai, ir taip pamažu ima aiškėti buvusios baisybės, nežmoniški žudymai, kankinimai, trėmimai, bado, šalčio ir ligų nepajėgiančių ištvirti mirtys tolimoje šiaurėje.

Dabar, pasirodo, jau galima prieiti prie kai kurių dokumentų, kurie paliudija vykdytąjį terorą. Iš tokių dokumentų sudaryta beveik visa Lietuvos Mokslų akademijos lietuvių literatūros ir tautosakos instituto ir "Vagos" Vilniuje 1991 m. išleista stambi (590 psl.) knyga RAŠYTOJAS POKARIO METAIS. Tai Rašytojų sąjungos susirinkimų ir valdybos posėdžių, partinių susirinkimų, valdybos susirašinėjimo su kai kuriais nariais, teismo dokumentų, rašytojų archyvų ištraukų rinkinys, papildytas pluoštu kelių rašytojų dienoraščių ištraukomis ar atsiminimais (A. Jakubėno apie žuvusį brolį Kazį, V. Katiliaus, J. Graičiūno, K. Jankausko, E. Viskantos, A. Vengrio, L. Žukauskienės). Anuometinę padėtį aptariantį straipsnį knygai parašė kritikas Vytautas Kubilius.

Jeigu nežinotum, kad čia dokumentai liudija, kokia buvo tikrovė, galėtum pagalvoti, kad kažkoks gudragalvis parašė romaną apie bepročių koloniją. Beprotnamiuose paprastai ligonius prižiūri ir tvarko žmonės, kurie neturi psichinių sutrikimų. Šičia padėtis kitokia: atrodo, kad viską tvarko bepročiai, kurie nepajėgiančius ar nenorinčius prisitaikyti prie jų reikalavimų baudžia kalėjimo bausmėmis ar naikinančia tremtimi. Dalis sveikųjų nueina tarnauti valdantiejiems bepročiams ir pasidaro panašūs į juos terorizuojančius ir didelę valią turinčius prižiūrėtojus – kolonijos viršininkus. Kas čia vyksta, smarkiai pralenkia F. Kafkos romanų fantaziją. Su kuo visa tai galėtume palyginti, tai gal su G. Orwellio "1984" įvykiais. Didysis vadas ir čia

nematomas, bet jis viską mato ir žino, ir vargas tiems, kurie sąmoningai ir nesąmoningai nepaklusta jo reikalavimams. Matyti ir girdėti padeda išiteikti norintieji prievartaujami šnipeliai.

Pirmas dokumentas knygoje – Rašytojų sąjungos valdybos 1945 m. kovo 9 posėdžio protokolai. Turbūt komunistų partijos paskirtą valdybą sudaro karo pradžioje į Rusiją pabėgusieji ir po karo grįžusieji J. Baltušis, J. Banaitis, P. Cvirka, K. Korsakas ir A. Venclova ir į ją įjungti Lietuvoje karą praleidusieji T. Tilvytis ir P. Vaičiūnas. Tada jie į tą sąjungą priėmė 31 rašytoją, vertėją ir kritiką, 23 dar paliko už durų sakdami, kad reikia išsiaiškinti, kaip jie laikėsi vokiečių okupacijos metu ir kiek jie pajėgūs kaip rašytojai. Tarp jų, kurie turėjo būti aiškinami, buvo ir tokių žinomų vardų kaip J. Graičiūnas, K. Jakubėnas, V. Sirijos Gira, K. Inčiūra, A. Lastas. O trys nubalsuota nepriimti (J. Žlabys–Žengė, J. Keliuotis, J. Talmantas). Už Keliuotį balsuojant vienas susilaikė, už J. Talmantą – vienas susilaikė ir 3 balsavo, kad jis būtų priimtas, o prieš J. Žlabio priėmimą visi alei vieno! Vadinasi, į valdybą įtrauktas ir ramusis P. Vaičiūnas pakėlė ranką. Kuo gi Žlabys kaltas? Vokiečių okupacijos metu dirbo laikraštyje, ir netrukus jam teko ilgiems metams atsidurti Sibire. Žinoma, daug ten rašytojų buvo atsidūrę. Kalintų ir išstremtų knygoje atspausdintas net 4 puslapių sąrašas (apie 90 pavardžių). Priimtieji ir nepriimtieji buvo suimami, teisiami ar susirinkimuose ir spaudoje maišomi su žeme, kad nerąšo ar netikusiai rašo. Iš lagerio Vokietijoje pusgyvis pargabentas, B. Sruoga daug rašė, bet nė vienas jo kūrinys anuomet valdantiejiems netiko, ir partijos tūzas K. Preikštas H. Zimano paruošė tame puolamajame pamokslą ir skudurus sudirbo jo jau tuomet atspausdintą, bet į popieriaus fabriką išvežtą sunaikinti jo atsiminimų knygą "Dievų miškas". Teroras ši rašytoją ir pribagė, nors į Sibirą išstremti jo, matyt, neišdrįso – per didelę figūrą. (Bus daugiau)

Dievo Motinos parapijos choras.

PRAKARTĖLĖN SKUBU

Tokiais pirmaisiais giesmės žodžiais pavadintas kalėdinių giesmių rinkinys prisistatys visuomenei š.m. gruodžio mėn. 8 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Clevelande Dievo Motinos parapijos

su Toronto Lietuvių Choru "Volungė" koncertavo Pasaulio Lietuvių IV-me kongrese Toronte ir Lietuvių Dienų proga Clevelande.

Koncertuota kartu su Tautinių Šokių Ansambliu

Dievo Motinos parapijos choro vadovė Rita Čyvaitė – Kliorienė

svetainėje. Trylika giesmių, kai kurios originalios ir niekur dar neužrekorduotos, yra įrašytos plokštelėje (CD) arba juostelėje (audio cassette). Tai Dievo Motinos parapijos choro ir jo vadovės Ritos Čyvaitės-Kliorienės pirmojo dešimtmečio bendro darbo lyg ir apvainikavimas. Įrekdavime solistus ir chorą palydi vargonai su turtingu muzikiniu akompanimentu – fleita, klarnetu, trimitu, varpeliais ir kitais instrumentais.

Savo jaunatvišku nusiteikimu ir energija vadovė Rita Čyvaitė Kliorienė išlaikė per dešimt metų chorą aktyvų savo bažnyčios ir visuomenės tartininką, į choro repertuarą sutelkė gero kai virš šimto dainų-giesmių. Su choru jos dalyvauta Lietuvos Krikščionybės Jubiliejaus minėjimuose Romoje, Chicagoje, Rochesteryje ir Clevelande. Kartu

"Grandinėle" ir dalyvauta jungtiniame VII-tos Lietuvių Dainų Šventės Chore Chicagoje, keliais atvejais talkinta pabaltiečių parengimuose.

Prieš perimdama Dievo Motinos parapijos chorą Rita Čyvaitė-Kliorienė aštuonis metus vadovavo Studentų vokaliniam vienetai "Nerija", su koncertais lankė Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuviškas kolonijas. Šito laikotarpio savo pastangas įamžino dviem dainų plokštelėmis. Prie to dar reikia pridėti kita tiek metų dirigentės ir muzikos vadovės pareigose su Tautinių Šokių Ansambliu "Grandinėle".

1986-88 metais Rita Čyvaitė – Kliorienė buvo Lietuvių Muzikos Sąjungos pirmininke, o praėjusios VII-tos Dainų Šventės repertuaro kopirmininke, dirigente ir dainų muzikinio apipavidalinimo tartininke.

Tai tik prabėgomis užsimintas jau jaunosios kartos atstovės kraitis išeivijos istorijos skrynioje. Dera tikėtis, kad gruodžio 8-tą gausiai rinksimės parapijos sveitinėn kartu pasidžiaugti dar bo vaisiais, savo dalyvavimu paskatinti vadovę ir choristus tolimesniam darbui ir kalėdinę nuotaiką neštis į savo ir savųjų, artimųjų namus.

pr

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

NEOLITUANŲ ŠVENTĖ CHICAGOJE

Chicagoje (gal tiksliau – Illinojuje) gyvenantieji neolitanai šios Korporacijos 69 metines paminėjo lapkričio 9 d.. Minėjimas pradėtas pamaldomis už žuvusius, mirusius, nukankintus neolitanus (ir filijas). Šv. Mišias šia proga aukojo Tėvas Viktoras Rimšelis, Marijonų koplyčioje. Pamokslė apibūdino neolitanų nuėitąjį kelią, jo svarbesnius įvykius. Koplyčioje buvo ir neolitanų vėliava.

Po pamaldų kolegos nusikėlė į Jaunimo centro sodelį, prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Čia žodį tarė Vida Momkutė. Susikaupimo valandėlė, padedant prie paminklo gėlių pluoštą, pagerbti žuvusieji dėl laisvės ir mirusieji neolitanai. Valdyba parūpino gėlių, o keletas kolegų jas nuvežė į kapines ir išdėliojo ant neolitanų kapų.

Vakare Lietuvių tautiniuose namuose įvyko neolitanų iškilminga sueiga. Ją vedė padalinio valdybos pirmininkė Milda Rudaitytė. Po sveikinimo žodžio, pirmininkė pakvietė prie mikrofono filisterį Edą Modestą. Pakviestasis gražiu sakiniu pasidalino su auditorija savo pažintimi ir išpūdziais pirmosios viešnagės metu Lietuvoje, šią vasarą. Salė Edo išpūdzių pasakojimą palydėjo padėkos plojimai.

Dvi junjorės – Rita Radvilaitė, studijuojanti Loyolos universitete ir Julija Narbutytė, stud. De Paul universitete, senjorų sueigos pakelto į senjores, šioje sueigoje gavo Korp! spalvas. Spalvų uždėjimas, priesaikos žodžiai, Lietuva brangi... visad iššaukia pakilią nuotaką tiek spalvas gaunan-

tiems, tiek juos stebintiems.

Šia proga, sveikindama kolegas neolitanus, išskirtinai jaunąsias senjores, kaip ir visus svečius–viešnius, Vida Jonušienė, vyr. valdybos pirmininkė, gerėjosi, kad 1922 m. iškeltas neolitanų siekis: "Lietuvių tautos didybė, jos garbė ir gerovė, ugdytas valingos, kilnios bei taurios asmenybės..." tebėra gyvas šandien ir išsilaisvinančioje Tėvynėje ir išeivijos priaugančio akademinio jaunimo eilėse. Sveikinimus tęsiant, Matilda Marcinkienė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago sk. vardu, linkėjo "sėkmingai nešti fakelą – Pro Patria!" Jonas Variakojis, Akademinio Skautų Sąjūdžio vardu,

vimą ugdyti bei plėsti.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Fil. Vaclovas Mažeika atskleidė šio konkurso isto-

jas. Taip iki 1986 m. Simas Kašielionis išmokėjo apie 15.000.– dolerių. Testamentu, šis didysis mecenatas, savo palikimą paliko LST

antriems metams!), vicepirmininkas Eduardas Kaveckas, sekretorė Gražina Grybaitė–Kasperaitienė, izdininkas Algis Jonušas, vald. narys Petras V. Jokubauskas. Pirmininkė šia proga pareiškė: "...stengsiuosi, kaip ir kiti valdybos nariai, tęsti buvusios valdybos pradėtą darbą, seksiu buvusią pirmininkę"...Iškilmingoji sueigos dalis baigiama.

Vakarieniaujama. Pasirodo senai bematyti neolitanai muzikai: Algis Modestas, Liutauras Dargis ir kiti. Šokiai. Tranki muzika. Gera visų nuotaika. Nenuilstantis foto menininkas Vytautas Račkauskas, pasitalkinęs dukrą gaudo vaizdus į objektyvus...

Mečys Valiukėnas

DIRVA \$30.00 METAMS

Viskam brangstant pa-brango ir Dirvos leidimas: popierius, spausdinimas, pašto ir darbo išlaidos. Vilties Draugijos valdyba rugsėjo 10 d. tuos visus reikalus svarstė ir nutarė Dirvos prenumeratos kainą pakelti. Dabar, nuo spalio 1 d. už Dirvą metams reikės mokėti \$30.00. Pusei metų \$17.00. Atskiro numerio kaina 65 centai.

Bet keliant Dirvos kainą vienu atveju daroma ir nuolaida. Kadangi Dirvai labai reikalingi nauji prenumeratoriai, tai tris mėnesius – spalį, lapkritį ir gruodį, naujiems skaitytojams, kurie patys užsisako ar artimieji jiems užsako, Dirva metams kaštuoa tik \$20.00.

Naudokitės šia proga. Užsakykite gimtadienį ar vardadienį švenčiant, sukačių sulaukusiems, šventėms atėjus. Tai dovana ne vienai akimirka, bet visiemis metams.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

Neo Lithuania Chicago padalinio šventės garbės prezidiumas. Kalba pirm. Vida Janušienė Violetos Kavaliūnienės nuotr.

Rita Radvilaitė ir Julija Narbutytė pakeltos į senjores. Priesaiką skaito Milda Rudaitytė, o jai asistuoja Tadas Jurcys – arbiter elegantiarum. Violetos Kavaliūnienės nuotr.

džiaugėsi akademikų skautų-čių ir neolitanų bendravimu. Šiam stud. Variakojos akcentui neabejotinai reikia pritarti ir tą visų lietuvių studentų vienetų bendradarbia-

riją. 1962 m. Simas Kašielionis, nekvalifikuotas fabriko darbininkas pradėjo kasmetinius novelės konkursus, iš savo pajamų skirdamas laimėtojams pinigines premi-

Korp! Neo-Lithuania, pavesdamas po jo mirties vykdyti novelių konkursus.

Šiometinio Dirvos novelių konkurso (trylikos novelių) vertintojai: Nijolė Jankutė-Užubalienė, Česlovas Grincevičius ir Vytautas Kasniūnas, šioje šventėje buvo garbės svečiais. Vytautas Kasniūnas perskaitė aktą, kuriuo 1991 m. novelės konkurso laimėtoju išskirtas Antanas Dundzila, už novelę – "Šių laikų istorija". Premijuotosios novelės trumpą ištrauką dar kartą paskaitė Vida Jonušienė.

PAREIGŲ PERDAVIMAS

Padalinio valdybos pareigų perdavimas. Baigusi kadenciją valdyba čia pat surengėje perduoda savo pareigas naujai, senjorų sueigai (1991.X.27) išrinktajai valdybai. Perdavimą simbolizuoja perpetinių juostų ėmimas bei naujų nuostātų užsidėjimas. Naują išrinktoji valdyba: pirmininkė Milda Rudaitytė (pirmininkė)

Neo Lithuania Chicago padalinio valdyba. Iš kairės, sėdi: Algis Jonušas – izd., Milda Rudaitytė – pirmn., Gražina Kasparaitienė – sekr., Stovi: Petras Jakubauskas narys ir Eduardas Kaveckas – vicepirm.

PASKUTINĖS DVI DIENOS VLIKO SEIME

(Atkelta iš 1 psl.)

mingos VLIKo veiklos ir VLIKo veikėjų intencija. Klebonas pasakė nepaprastai VLIKo veiklą įvertinanti pamokslą. Šv. Mišių aukas nešė ambasadorius A. Simutis, N. Vagnorienė, dr. K. Bobelis ir I. Kriaučeliūnienė. Nors oras buvo labai šaltas ir vėjuotas, bažnyčia buvo perpildyta.

Po pamaldų prie Lietuvos kankinių kryžiaus seimo vardu vainiką padėjo tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės ir trumpą žodį tarė min. pirm. G. Vagnorius.

1991 m. lapkričio 3 d. va kare Martinique salėje įvyko iškilmingo VLIKo 48-tojo bei baigiamojo seimo banketas. Gaila, kad bankete nedalyvavo min. pirm. G. Vagnorius, kuris tą dieną išvyko atgal į Lietuvą.

Banketą pradėjo komisijos pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė pasakydama gra-

žų atidaromąjį žodį ir pakviesdama invokaciją sukalbėti lietuvių evangelikų vyskupą H. Dumpį. Meninę programą atliko rašytoja B. Pūkelevičiūtė paskaitydama ištrauką iš savo romano "Devintas lapas" ir pabrėždama partizanų gyvenimą, kuri buvo labai jautriai perduota ir dalyvių labai teigiamai priimta.

Po to kalbdjo Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis ir Lietuvos ambasadorius Washingtone Stasys Lozoraitis. Bankete taip pat dalyvavo ir mūsų konsulai: V. Čekanauskas – Los Angeles, H. Lapas – Toronto ir V. Kleiza – Čikaga.

Dr. D. Krivickas įvertino ilgametį dr. Bobelio vadovavimą VLIKui (13 metų) ir įteikė žymenį VLIKo valdybos vardu.

Dr. Bobelis savo žodyje paminėjo turėtus laisvinimo veiklos sunkumus, bet džiaugėsi atsiektu laimėjimu ir

VLIKo tikslų išpildymu. Jis dėkojo visiems lietuviams, VLIKo darbus rėmusiems valdybos, tarybos bendradarbiams ir pabrėžė, kad be jų visų pagalbos, visų lietuvių pagalbos, VLIKo darbai nebūtų buvę atlikti. Dr. Bobelis taip pat padėkojo VLIKo seimo rengimo komiteto pirmininkui dr. L. Kriaučeliūnui ir visiems jo komiteto nariams už labai gražiai ir tvarkingai suorganizuotą seimą ir jo pravedimą.

Už ilgametį VLIKo darbų rėmimą ir gynimą spaudos puslapiuose, Dr. Bobelis įteikė žymenį kan. Vac. Zakarauskui. V. Jokūbaitis buvo pagerbtas specialiu žymeniu už išbuvimą VLIKo valdyboje dešimt metų. Taip pat buvo pristatyti bankete dalyvavę Lietuvos Sąjūdžio atstovai A. Sklaisgiris ir Lietuvos dailės instituto direktorius dail. R. Budrys. Dr. Bobelis buvo banketo dalyvių pagerbtas atsistojimu.

P. Kriaučeliūnienė pakvietė visus vaišintis ir uždarė oficialią banketo pro-

GRAŽIAUSIŲ ŠVENČIŲ LINKIME VISIEMS SAVO KLIJENTAMS !

SMITH BROS.

DRY CLEANING • COMPLETE FABRIK CARE
719 East 185th St. • Cleveland, Ohio 44119 • Tel. 481-3553
DRY CLEANING AND TAILORING WELL DONE !!!

gramos dalį. Banketo nuotaka buvo labai pakili džiaugiantis VLIKo darbu užbai-

gimu. Dalyvavo virš 400 asmenų, nors oras buvo labai šaltas ir snigo. *Elta*

BALTIJOS LAISVĖS ŠVENTĖ BOSTONE

Lapkričio 16 d. Baltijos Tautų Laisvės Šventėje dalyvavo arti 800 asmenų iš naujosios Anglijos, kitų JAV vietovių ir laisvų Baltijos valstybių. Lietuvos, Latvijos ir Estijos sugrįžimą į laisvų tautų šeimą drauge su baltiečiais šventė amerikiečiai, kurie savo konkrečiais įnašais prisidėjo prie Laisvės sugrąžinimo.

Šventė – banketas vyko Bostono centre Copley Place esančiame Westin Hotel America Ballroom pokylių salėje. Salės sienas puošė valstybinės vėliavos, didelis trikampis, apjungias Baltijos valstybių vėliavas į vieną simbolinį žiedą ir užrašai lietuvių, latvių ir estų kalbomis, skelbiantys Nepriklausomybės paskelbimo datas ir Šventės pavadinimą. Stalus puošė gyvos gėlės.

Šventės programą pravedė Jaak Johansoo, Rūta Bobelytė-Kulbienė ir Daina Ūle. Padėkos maldą sukalbėjo latvių pastorius, asistuojant klebonui kun. Albertui Kontautui. Po vakariinės buvo įteikti apdovanojimai teisininkams William Hough, Lowry Wyman ir Barnabas Johnston už jų darbą siekiant laisvės ir demokratijos Baltijos kraštams. Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Dr. Paul Goble, Valstybės Departamento specialus patarėjas Sovietų Sąjungos tautybių ir Estijos, Latvijos ir Lietuvos reikalams.

Sveikinimo kalboje prelegentas apžvelgė istorinę nepriklausomybės kovų raidą, palinkėdamas Baltijos valstybėms optimizmo atkuriant sugriautą ūkį.

Kultūrinę programą atliko solistai Epp Karike Jūrimaa Sonin, Karlis Grinbergs ir Marytė Bizinkauskaitė, akompanuojant Daiva Matulionytei ir Bradley Pennington, Bostono etnografinis ansamblis "Sodauto" (vad. Gita Kupčinskienė), Latvių šokių grupė (vad. Lidija Abolina) ir lietuvių šokių grupė "Sambū-

ris" (vad. Rūta Mickūnienė). Programos pabaigoje šokių grupės susijungė dinamiškame "Draugystės" šokyje.

Iškilmingoje, draugiškoje aplinkoje šventės dalyviai bendravo, linksminosi, šoko, grojant latvių orkestrui. Lapkričio 17 d. "The Boston Sunday Globe" plačiai aprašė šį įvykį, cituodamas dalyvių išpuodžius ir pasisakymus.

RENGINIŲ KALENDORIUS

Guodžio 8, sekmadienis

nuo 12 val. iki 5 val. p.p. Lietuvių Piliečių Klubo 1 aukšto salėje veiks Kalėdinė mugė. Tradicinę mugę rengia LTI Bostono skyrius, pirm. Saulė Šatienė. Bus galima įsigyti Naujosios Anglijos lietuvių dailininkų rankdarbius, meno dovanėles Kalėdoms, originalias šventines korteles, pabendrauti bei pasivaikinti lietuviškais valgiais.

Guodžio 14, šeštadienis

5 val. p.p. Lietuvių Piliečių Klubo 3 aukšto salėje įvyks linksmo romantinio miuziklo "Ritos Kalėdų atostogos" premjera. Scenarijų parašė ir vaidinimą režisuoja dr. Mirga Girniuvienė, muziką spektakliui parašė Daiva Matulionytė-de Sa Pereira. Premjerą rengia Bostono teatro mėgėjų grupė. Po vaidinimo bus pabendravimas ir kavutė.

L.Ž.

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys KALĖDOMS

yra pats mėgiamiausias

Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, mėsa, ryžiai, kava,

cukrus, riešutai ir kiti

produktai, dabar su

ŠVENTINE NUOLAIDA tik
\$85.- Turim ir kitokių
siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

Neo Lithuania korporacijos šventėje, Chicagoje: Iš kairės Vida Jonušienė – Vyr. valdybos pirmininkė, Jonas ir ponja Jurkūnai, dr. Leonas Kriaučeliūnas ir Vytautas Jonušas.

Violetos Kavaliūnienės nuotr.

Gražus būrys svečių Neo Lithuania Korporacijos šventėje, vykusioje Tautiniuose Namuose, Chicagoje.

Violetos Kavaliūnienės nuotr.

AZIJOS RUDUO CLEVELANDE

Henrikas Stasas

Nors vėjas jau išnešiojo paskutinius auksinio rudens lapus, tačiau "Azijos ruduo" Clevelando meno muziejuje dar šviečia šiltom auksu ir sidabru padengtom spalvomis.

Čia nuo spalio 19 d. iki sausio 5 d. vyksta japonų meno paroda. Šią japonų triumfalinio meno stiliaus parodą muziejus pavadino "Azijos ruduo". Pavadinimas atitinka laikui. Parodoje išstatytuose japonų tapybos darbuose ruduo gana stipriai akcentuojamas. Rudens peizažuose jaučiama gili melancholija ir natūralus perėjimas į žiemos mirtį.

Daugumas čia išstatytų 16-to šimtmečio japonų dekoratyvinės tapybos darbų pasauliui rodomi pirmą kartą už savo tėvynės ribų. Tokia nepaprasta privilegija buvo suteikta Clevelando meno muziejui jo 75 metų egzistavimo proga.

Iš viso išstatyta 75 dekoratyvinės tapybos darbai, kurie atvežti iš Japonijos ir 18 privačių Amerikos meno kolektorių.

Daugumas šių darbų tapyti ant sulankstomų skydų (pavarų), kiti ant ritinių (užraitų). Be tapybos nemažai keramikos, lakuoto medžio darbų ir tekstilės.

Kiekvienas šimtmetis istorijoje kuo nors charakteringas, kuo nors pasižymi ir tautų gyvenime palieka neįšildomus pėdsakus. 16-tas šimtmetis Japonijoje pasižymėjo politiniu pastovumu, kūrybingumu ir naujomis idėjomis. Japonų kultūriname gyvenime tada dominavo Zen budizmas. Ypač intelegintijos sluoksniai jį sutiko su entuziazmu ir savi-nosi naujas idėjas. Daugumas Zen vienuolių tada studijavo Kinijoje ir Korėjoje. Šie sugrįžę iš pagrindų pakeitė senas tradicijas ir supažindino japonus su kaligrafija, su sodų planavimu, su arbatos apeigomis ir svarbiausia rašalo tapyba. Kinija, Korėja ir Japonija kultūrinėje veikloje ir mene 16-tame šimtm. taip supanašėjo, kaip trys seserys.

Susipažinus su rašalo tapyba, pasikeitė ne vien tik meno charakteris, bet ir technika. Vietoj tradicinių gausių spalvų, dabar tapyboje dominuoja ant paausiuoto popierio jautrios rašalo linijos. Dailininkai dabar tapo gamtos scenas daugiau spontaniškai, inspiruoti staigiai kilusios minties.

Jei tradicinę japonų tapyboje jaučiama daugiau dra-

matizmo ir ekspresijos, tai 16-to šimtm. tapyboje daugiau gamtos sugestijų. Ši dvasia labai ryškiai atsispindi šios parodos dekoratyvinėje tapyboje ir keramikoje. Beveik visuose sulankstomuose skyduose vyrauja gamtinės temos: medžiai, gėlės, žolė, paukščiai ir gyvuliai. Skydai daugiausia susideda iš 6 sekcijų ir dažnai vaizduoja augmeniją keturiuose metų laikuose. Paprastai pradedama pavasariu ir baigiama žiema. Skaičiuoti juos reikia, kaip ir japonų raštą, iš dešinės į kairę. Kaip žinome, keturių metų laikų temą panaudojo ne vien dailininkai, bet ir rašytojai, kaip pvz. K. Donelaitis ir muzikoj komp. A. Vivaldi.

Parodoje esanti japonų dekoratyvinė tapyba yra sukurta tarp dviejų reikšmingų periodų: Maramachi (1333-1568) ir Momoyama (1573-1615). Šį periodą tenka laikyti tikru japonų kūrybos fenomenu. Daugumą tapybos darbų čia atstovauja dvi žinomos mokyklos, tai Tosa ir Kana. Visa parodos tapyba pasižymi estetiniu japonų skoniu, puikia rašalo technika, dekoratyviniu jausmu ir laiko nuotaika. Gamtos peizažai neperkrauti, tema planingai ir pilnai išvystyta. Kai kuriuose darbuose iškyla savotiška japonų galvosena, kur pagal jų skonį ir filosofiją, dalis atitinka visumai. Juk seniai yra žinoma, kad japonai vienu žiedu sugeba sukelti visos gėlių puokštės įspūdį.

Nors vienoj vietoj pavasaris vaizduojamas ir sunkia našta žalio pigmento ir stambia karasaki pušim su tamsiai žalia danga, virš kurios plaukia sunkūs auksiniai debesys.

Tačiau tamsų, gaivališką pavasarį paskutiniame skyde kairėje, atsveria labai lengva, begalinės tylos ir ramybės žiema. Čia atrodo galima girdėti ir snaiges krentant. Kompozicija labai paprasta, keletas nuo sniego palinkusių bambuko medelių ir iš sniego dangos kyšančių krūmelių. Tačiau šio vaizdo poetinė išraiška labai maloni akiai. Tai tikras Tosa mokyklos šedevras.

Iš rudens vaizdų labai charakteringas ir dekoratyvus 6 dalių skydas vaizduojantis aukštą rudens žolę su putpelėmis. Bendru žvilgsniu atrodytų gal monotoniškas, bet savo kompozicija ir labai dekoratyviu charakteriu iš pirmo žvilgsnio atkrei-

pia žiūrovo dėmesį. Tokios rūšies skydus japonai naudodavo slankiojančiom durim dekoruoti ar patalpoms atitverti.

Vasaroas vaizdai taip pat labai dekoratyvūs, kur viena pušis ar bambuko medis su žaliu pigmentu padengtom viršūnėmis ir keliomis kamelijomis užpildo visą skydą. O aukso dulkėmis prisotintas oras sugesatijonuoja karštą Japonijos vasarą.

Kitas vasarą vaizduojantis 6 dalių skydas apima visą plačią Kyoto apylinkę su šventuoju ežeru Biva. Tai lyg dabartinių laikų išlėktuvo padaryta nuotrauka. Tapyba spalvinga ir smulkmeniška. Čia gatvėse vyksta vasaros festivaliai, minios žmonių traukia į šventyklas, prekybos ir pramogų pastatai ir t.t. Viskas labai planingai išdėstyta Kyoto supančiose kalvose. Jei Kama kura perijodo tapyba atstovavo realizmą, tai 16-to šimtm. tapyba buvo palinkusi į natūralizmą. Kamakura perijodo mene atsispindėjo daugiau karai, vidinė nesantaika ir atskirų provincijų kunigaikščių kovos. Čia matome ramų, patenkintų žmonių, švenčių, festivalių ir pramogų metą.

Ritinių tapybos parodoje nedaug. Temos daugiau religinės, mitologinės ir istorinės. Vienas, išskirtinis ritinys, kuris japonų laikomas šventu yra įdomus savo kompozicija ir nuplaunamo tušo technika. Tema grynai religinė. Vaizdo viršuje kalnas, kurio viršūnėje trys dievybės reziduoja. Iš pat kalno apačios eina į viršų eilė apsišvarinimo stadijų. Į viršų galima patekti tik visiškai apsišvarinus.

Keramikos ir lakuoto medžio darbai labai įdomūs su tipiška japonų ornamentika. Nors keramika ir seniausia japonų meno šaka, tačiau 16-tame šimtmetyje ji iškilo visai naujoje technikos šviesoje. Tuo laiku ji buvo tampriai susijusi su arbatos apeigomis. Didieji arbatos apeigų meistrai ir dailininkai dirbo ranka rankon, formavo indus, glazūravo ir ornamentavo. Parodoje iš nedaugelio keramikos darbų išskirtinis skritulio segmento formos indas su dangčiu, kuris padengtas žalsva glazūra ir dekoruotas geometrine ornamentika.

Lakuotas medis taip pat seniai japonų vartojamas. Medį anksčiau lakuodavo ne tiek dekoravimui, kaip apsaugai nuo puvimo. Japonai augindavo specialius medžius iš kurių šakų gamindavo laką. Yra keletas gražiai dekoruotų dėžučių, kuriose laikydavo kosmetiką ir brangenybes. Vienas vazos formos indas padeng-

JAKUBS AND SON

Laidojimo įstaiga

Sveikina visus Clevelando ir apylinkių Lietuvius KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ progą, linkėdami tyro kalėdinio džiaugsmo ir laimės ateinančiais metais.

936 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 531-7770

William Jakubs
William Jakubs Jr.
Kenneth - Schmidt

FRESH PASTA AND DELI

THE PASTA PLACE

A UNIQUE PASTA FACTORY

695 E. 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 531-3323

(Between I-90 & Lakeshore)

Mon. to Fri. 9 to 6 PM
Sat. 10 to 5 PM

Visus lietuvius ir visus savo klientus sveikina

NORWOOD DRUG, INC.

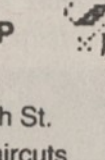
Šv. Kalėdų proga ir linki kuo gražiausių švenčių bei sveikų ir laimingų Naujųjų Metų.

808 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 531-9188

Rudy Kozan

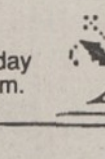

NICK'S BARBER SHOP

783 East 185th St.
Men & Boys Haircuts
\$5.00

481-3465

Monday thru Saturday
7:30 a.m. - 5:30 p.m.

tas rausvu laku su augaline ornamentika ir kiti smulkūs darbai iš Muramachi perijodo. Šie 16-to šimtm. darbai pasižymi to amžiaus technika, spalva ir tam tikra erdvės giluma.

Tekstilės darbai daugiausia šilko siuvinėjimais ant auksinės medžiagos. Darbas labai smulkmeniškas ir turtingas spalvomis.

Apskritai paroda labai įdomi ir sugestyvi. Joje galima susipažinti ne tik su japonų dekoratyviniu menu,

bet ir jų kultūra, religija, skirtingu gyvenimo būdu bei galvojimu.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
su NUOLAIDA pristatomi į namus. Kiekia neriboti **BE MUITO**. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.
TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

FLORIJONAS GRĮŽTA IŠ LIETUVOS

Vladas Vijaikis

Mano draugas Florijonas grįžo iš Lietuvos. Nepapras tai buvo patenkintas, kad jį sutikau areodrome. Apsidžiaugė, kad nereikės autobusais važinėti ir savo sunkius lagaminus nešioti. Ypač tingai keblus vieno keleivio paketas, kurio viduryje snopsojo giminių padovanotas šakotis. Į lagaminą – neįdėsi. Reikia atskirai vilkti. Nei tu jo į bagažus atiduosi, nei į lėktuvą pasiimsi. Lėktuvo vadovai raukosi. Nenori, kad neštum toliau. Bet atkaklus keliautojas (turbūt žemaitis) nukilnojo savo šakotį į Chicago. Mačiau jį paskutiniame tikrinime.

Tuo tarpu neturiu jokio pasiryžimo kalbėti apie šakotius, kurie mano tautiečiui turbūt daugiau kainavo negu visas medis, kurio vardu tas kepsnys pavadintas. Girdėjau, kad lietuviškai jį vadina raguoliu. Ar tikrai?

Ir vėl išvėliau į raguolį ar šakotį. Tad grįžkime prie mano draugo Florijono. Paklausiau:

– Na, kaip tau patiko Lietuva?

Florijonas net neatsikossėjęs, užspringdamas ėmė girti kelius, muziejus, pastatus, nors pridėjo, kad tie pastatai pasiutusiai trumpai laikosi.

Pasivertęs į klausinėjantį televizijos reporterį, paklausiau.

– Buvai Kaune – ten kur didelę savo gyvenimo dalį praleidai. Kaip tau patiko?

– Neatpažinau. Tik Laisvės alėja šiek tiek prisiminimų sukėlė. Dabar ten negali vežikais ar automobiliais važiuoti – vien pėstieji. Tiesą sakant labai pasigedau vežikų. Nėra. Bet šlifuoja Laisvės alėją mūsų anūkai taip kaip mes. Labai ištikimai. Dar ko pasigedau, karštu dešrelių niekas nepardavinėjo. Jų vietoje šaltas ice kremas, kurį visi laižė su dideliu entuziazmu. Mat buvo karšta. Bet eilėje vistiek reikia pastovėti. Buvę eilių ir daugiau. Bet man nereikėjo stovėti.

– Na, kokių dar išpūdžių patyre?

– Išpūdžių. Apie ką tu

kalbi? Ne išpūdžiai, bet sielą graudulingai užimantys jausmai. Priėjau prie Nemuno, kur prieš 48 metus žuvelės gaudžiau. Dabar žuvų gaudyti važiuoju į Kanadą. Kainuoja beveik po šimtinę už žuvelę. O tada gaudžiau ir nežinojau ką reiškia reguliavimas tavo pagautų žuvelių skaičiaus. Va, tai buvo laikai.

– Florijonai, čia išvėliai į jausmus. O kaip ekonomika?

– Ekonomika siaubinga. Kaip jie gali gyventi? Už viešbutį dienai man kainuotų USA doleriais 75 centai. Pirkau gintarinius karolius, plačiausias juostas ir mokėjau vos ne po dolerį. Nusiavedžiau savo gimines į puikiausią restoraną. Nors ir nebuvo per daug patiekalų, bet man kainavo po 50 centų už asmenį. Kur tu tą rasi?

Florijonas taip ėmė šaukti, kad Florijonienė atbėgo pažiūrėti, kas dedasi. Sužinojusi, kad plėšikai dar mūsų neužpuolė ir išsiaiškinusi triukšmo priežastį parčiškė:

– Florijonas grįžęs iš Lietuvos visai pasikeitė. Visiškai nekreipia dėmesio, ką perku ir kiek moku. Atvežė man tautinį kostiumą, gintarinius karolius, gintarinius auskarus, sagę, gintarinį pieštuką, tik trūko gintarinės keptuvės.

– Cha, cha, cha – nusi juokė Florijonienė.

– Pralinksminai savo žmoną. – sakau Florijonui.

– Niekam nesakyk. Viskas kainavo tik \$40. Niekad taip pigiai nepradžiuginau. Bet baisiai esu nusi-gandęs, kas liečia mūsų tėvynę. Kaip tu finansininkus pradžiuginai? Ką jie ten savo makaulėse suka. Gal rytoj taip pakils, kad nei tu turtingas amerikietis negalėsi nupirkti. Džiaugsis tas mūsų tautietis, gavęs šakotį. Neužilgo, gal kainuos kaip jo namas. Kas žino...?

Florijonas giliai atsiduso ir paklausė:

– Na, gal nori dar ką nors apie Lietuvą sužinoti?

Labai suglumau. Nežinojau, ką klausti, sakau:

St. Peterburgo Lietuvių Evangelikų metinis susirinkimas spalio 31 d. Iš kairės kun. dr. E. Gerulis, pirm. E. Mačionienė, sekret. E. Devenienė-Grigaitienė, protokolą skaito Kleinaitis. VI. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA IŠEIVIJOJE

Žinios iš Centro Valdybos posėdžio

L.Š.S.I. Centro valdybos posėdis lapkričio 9 d. vyko pirmininko Mykolo Abariaus namuose–38601 Tuscany Ct. Livonia, Michigan. Svarstymui buvo pasiūlyta 15 punktų dienotvarkė. Po Sąjungos pirmininko Mykolo Abariaus pasveikinimo ir kun. Alfonso Babono invocacijos sekė pirmininko ir valdybos narių pranešimai.

Pirmininkas, padėkojęs Šaulių Sąjungos suvažiavimo įvykusio balandžio 20-21 d.d. dalyviams, paprašė atsistojimu ir tylos minute pagerbti sausio ir liepos mėnesį žuvusius Lietuvoje. Atpasakojęs šaulių veiklą Lietuvoje ir Amerikoje priėjo prie tų reikalų, kuriuos reiks atlikti čia išeivijoje. Pakeitus šauliu vardą "Tremtyje" į "Išeivijoje", teks padaryti pakeitimus vėliavose ir antspaudose.

1992 m. numatomos suruošti šaudymo sporto rungtynes Kanados ir Amerikos šauliams Hamiltone. 1993 m. visiems šauliams. 1994 m. numatyta olimpiada Lietuvoje.

1992 m. numatoma suruošti kultūrinį savaitgalį rugsėjo 6 d. Chicagoje. Sunkumų susidaro su šaulių kuopomis, kurios laiku nesumoka nario mokesčių. Teks parašyti laiškus ir paprašyti sumokėti ir jei neat-

sakys, išbrauksime iš sąrašų.

L.Š.S.I. vicepirmininkas Jonas Šostakas papasakojo apie įvykusias šaudymo sporto rungtynes Lietuvoje. Jo pasakymu ten daug kas skyrėsi nuo mūsų, čia Amerikoje. Kai kurie dalykai yra geresni, bet daugumoje tai prastesni. Jis ten laimėjo dvi II-sias premijas – sidabro medalius. L.Š.S.I. vice-

pimininkas Juozas Mikulis apibūdino atliktus šaulių darbus Chicagoje ir pasakė, kad bus suruošta Klaipėdos jūros diena ir pasiūlė centro valdybai suruošti R. Kalantos 20 metų sukakties minėjimą kapų puošimo dienoje.

L.Š.S.I. išdininkas Matas Baukys kalbėjo apie išrinkimą iš kuopų nario mokesčių ir paminėjo tas kuopas, kurios į raštus nereguoja ir mokesčių nemoka. Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkui lankantis Detroit, jam pavesta Vytautui Landsbergiui įteikti šaulių paskirtą auką \$100.00.

Jūrų šaulių vadovas Bronius Valiukėnas kalbėjo apie Švyturio j. šaulių stovyklą Pilėnai ir jos išlaikymą. Mokesčiai brangūs. Gera, mes per vasarą suruošėme tris piknikus, bet tai yra sunku, nes nėra darbininkų.

Išcivijos Trimito redaktorė Stefaniya Kaunelienė pranešė, kad nuo sausio mėnesio žurnalas Karys tuo pačiu ir Išcivijos Trimitas neišeis. Lietuvoje yra leidžiami trys karinio pobūdžio žurnalai – Karys, Kardas ir Trimitas. Žurnalas Kardas turės ir šaulių skyrių.

– Ar funikulierius Kaune dar veikia?

– Veikia. Kelia visus aptingusius ir tave pakels.

– Nors dar kelias savaites apie tai kalbėsime, koks tavo priešpaskutinis žodis?

– Kuriuos tik sutikau, visi neprasti patriotai. Niekas jų nebaido. Pakelkime už juos konjako tautelę. Atsivežiau iš Lietuvos. Labai pigus – bet geras.

menis galvojima užsakyti Lietuvoje.

Buvęs vicepirmininkas Vincas Tamošiūnas pasiūlė šauliams išleisti kokį nors veikalą. Pirmininkas Mykolas Abarius jam atsakė, kad ieškomas kas tą veikalą parašytų.

Be minėtų posėdyje dalyvavo 13 valdybos narių, jų tarpe Kultūros vadovas Stasys Sližys ir foto korespondentas Balys Telyčėnas.

Po posėdžio kun. Alfonsui Babonui sukalbėjus malda, vaišinėmės Onutės Abarienės skaniai paruoštais pietumis.

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Lietuvos Kariuomenės minėjimas įvyks gruodžio 1 d. Šv. Antano parapijos patalpose tuoj po 10:30 v. ryto pamaldų. Paskaitą "Lietuvos Politinis Statusas": (Nepripažinimas ir pripažinimas) skaitys Robertas Vitas. Rengia: ramovėnai, šauliai ir birutietės. Rengėjai kviečia visus atsilankyti į šios brangios šventės minėjimą. A. Grinius

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrišta į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE –185 St. Area
Large, modern, 1 bedroom
apt. Appliances, air cond.
Garage. Quiet bldg.
No children. No pets.
Lease. \$325 Per Month.
Telf. 338-3205

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Didžiųjų Šv. proga sveikinu, po visą pasaulį išsibarščiusius Coleges-us, o širdingiausiai VI. Vijeikj.

senj. Krienas, Toronto, Canada.

KAUNO ŽALGIRIEČIAI CHICAGOJE

Jau darosi tradicija, kad į Chicago vėlyvą rudenį atvyksta Kauno "Žalgirio" krepšininkai. Pernai jie buvo Evanstone ir žaidė prieš Northwestern un-tą ir jį nugalėjo, o šiemet – lapkričio 7 d. susitiko su Loyolos un-to rinktine.

Dabartinis "Žalgiris" yra tik šešėlis tos garsiosios komandos su Saboniu, Kurtinaičiu, Chomičiumi, Jovaiša ir kitais, kurie laimėdavo Sov. Sąjungos čempionatuose ir parsivežė į namus Tarpkontinentinę taurę iš Argentinos. Dabar visa tai praeitis, nors amerikiečiai reklamos sumetimais anuos faktus vis kartoja ir, turbūt, Lietuvai daro meškos patarimą, kad atvykusi menkutė komanda čia pristatoma kaip kokie galiūnai.

Taip atsitiko ir šį kartą Chicagoje. "Žalgiris" čia nebuvo lygiavertis varžovas dar nesusižaidusiai Loyolos komandai, nes buvo pirmosios jos rungtynės šiame sezone. Bendrai imant, Loyola dabar turi tik vidutinišką komandą ir didelių laimėjimų savo lygoje nebesitiki.

Tačiau prieš "Žalgirį" jai vargo nebuvo ir jos didelis 84-58 laimėjimas buvo užtarnautas. Amerikiečių jaunimas žaidė agresyviai, tvirtai gynėsi. O lietuviams to kaip tik trūko. Nežiūrint, kad dauguma žalgiriečių irgi jauni (seniausi komandoje A. Visockas – 26 m. ir Einikis su Lukminu – po 23 m.), tačiau jiems stigo greičio, energijos ir pasiryžimo. Nors tai buvo jų pirmosios rungtynės Amerikoje, jie jautėsi labai pavargę ir kas gi bus, kada per 13 dienų turės sužaisti net 12 rungtynių?

Geriausias žalgiriečių komandoje pasirodė Gintaras Einikis, mums pažįstamas iš jo vizito Amerikoje su Sov. Sąjungos jaunių rinktine prieš maždaug 4 metus. Tada į jį buvo dedama daug vilčių ir daug kas sakė, jog bus antrasis Sabonis (nors ūgiu kiek žemesnis). Tačiau šios prognozės nepasitvirtino, nes jis nesilaikė sportinio režimo ir net į Sov. Sąjungos rinktinę nepateko. Tačiau šiuometinėje praskystėjusioje "Žalgirio" komandoje jis vis tiek dar yra lyderis. Jis pelnė 18 taškus ir atkovojo 14 kamuolių.

Visi pasigedo naujojo "Žalgirio" komandos trenerio, vieno ir geriausiųjų bet kada buvusių Lietuvos krepšininkų – Modesto Paulausko, kuris buvo įrašytas į programą kaip vyr. treneris, bet aikštėje nepasirodė ir čia jo pareigas ėjo Vidas Virbickas. Kaip sužinojome, pats Paulauskas buvo taip "nugręžęs", jog neįstengė išlipti iš autobuso ir liko jame miegoti.

Į šias rungtynes buvo susirinkę nemaža lietuvių, kurių galėjo būti apie 300. Pradžioje jie labai griusmingai palaikė kauniečius, bet vėliau jau išblėso bet kokios viltys net ir entuziatingiems sirgaliams. Prieš rungtynes buvo sugrotas ir Lietuvos himnas ir salėje kabojo Lietuvos vėliava.

Paskutinės rungtynės Amerikoje žalgiriečiai turės lapkričio 19 d. Valpariso mieste, Indianoje prieš vietinį universitetą. Pernai žalgiriečiai pelnė 7 pergales, o šiemet, jeigu bent pusę tiek jų sugriebs – tai bus labai gerai. Ed. Šulaitis

FIRMA LITHUANIA SIUNČIAME SIUNTINIUS Į LIETUVĄ NAUJAMETINIAI SIUNTINIAI:

SUPER EXPRESS "VĖJAS" \$1.25 už svarą
ir siuntiniai "SATELITAS" –

kaina nuo \$75.00 iki \$10,000.00

\$1.00 už svarą: nuolaida pensininkams ir besisvečiuojantiems.

PERVEŽAME PINIGUS UŽ 5% PADEDAME
NUPIRKTI NAMUS, SKLYPUS, BUTUS,

Taip pat padedame pastatyti namus,
Tvarkom palikimus.

Tvarkom Lietuvoje kapus,
ieškom dingusių giminių.

PASITINKAME GIMINES NEW YORKO IR
WASHINGTONO AEROUOSTUOSE.

Dirbam nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Tel. (312) 434-5687

Adresas: 2458 W. 59th. St.
CHICAGO, IL. 60629

Ed. Šulaičio nuotr.

ŠARŪNAS MARČIULIONIS

GERAI ŽAIDŽIA – IR GERAI RŪPINASI
LIETUVOS KREPŠINIO REIKALAI

Jau trečius metus "Golden State Warriors" profesionalų krepšinio komandoje žaidžiantis mūsų tautietis Šarūnas Marčiulionis su savo komanda buvo atvykęs į Chicago ir lapkričio 5 d. Chicago Stadium patalpose žaidė prieš dabartinius pasaulio čempionus – "Bulls" vienetą.

Marčiulionio komandai pavyko pateikti savotiška sensaciją ir "Bulius" nuga-

lėti 118-110. Marčiulionis, kuris buvo išstatytas pradiame penketuke, iš 18 bandymų pataikė 8 kartus, o taip pat iš dviejų baudos metimų abu pataikė, surinkdamas 18 taškų.

Iš Chicago Marčiulionis vyko į Milwaukee, tada į Philadelphia, o po to į Washingtoną. Jam ypatin-
gai gerai sekėsi žaidžiant prieš Washingtono komandą, kuomet pelnė 29 taškus.

Bendrai, jo komanda po pirmųjų 6 rungtynių turi 5 laimėjimus (pralaimėta tik Philadelphiaje) ir stovi geriausiai iš visų NBA vienėtų.

Smagu, kad Marčiulionis ne tik gerai žaidžia krepšinį, bet randa reikalo rūpintis ir Lietuvos krepšinio rinktinės reikalais. Būdamas Chicagoje (buvo apsistojęs Westin viešbutyje), jis pradžioje telefonavo senam pažįstamam Ed. Šulaičiui, prašydamas surasti tautiečių, kurie sutiktų įeiti į komitetą, galinčiu telkti lėšas Lietuvos olimpinės krepšinio komandos reikalams. Buvo pasiūlyti Valdo Adamkaus, Kosto Savicko ir kitų telefonai, kuriuos Marčiulionis kontaktavo ir sudarė tokio komiteto branduolį. Jis jau buvo surašęs ir žymiųjų Lietuvos krepšininkų (be jo sąrašė yra Sabonis, Chomičius, Kurtinaitis, Karnišovas) atsišaukimą į mūsų visuomenę tokios paramos reikalui. Šis atsišaukimas netrukus bus paskelbtas spaudoje.

Ed. Šulaitis taip pat Marčiulionii padėjo sudaryti kontaktą ir su "Margučio" radijo vedėju P. Petručiu, kuris per telefoną padarė su Marčiulioniu pasikalbėjimą į jį perdavę radijo bangomis lapkričio 6 d. Tyl.

"TORVIL" LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale
(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

New dealers welcome

CANADA

Head Office

63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch

TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA

LATVIA

ESTONIA

UKRAINE

BYELORUSSIA

MOLDAVIA

ARMENIA

GEORGIA

ST. PETERSBURG

MOSCOW

U.S.A.

Head Office

2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch

R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo,
N.Y. 14212
Tel: (816) 894-9880
Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

CLEVELANDE ir apylinkėse

PRIVALOMOS ŠVENTĖS NEPAKEISTOS

JAV Vyskupų Konferencija, posėdžiavusi iki lapkričio 14 d. Washington, aptarė daug klausimų. Jų tarpe buvo svarstoma ar sumažinti privalomųjų švenčių skaičių iš šešių tik į dviejų, kada kiekvienam katalikui yra privaloma dalyvauti Mišiose. Šis pasiūlymas, kaip ir 1983 metų konferencijoje, nepaėjo. Anot kardinolo James Hickey tos privalomos šventės yra katalikams tartum žadintuvai – primenantieji jų religines pareigas.

Ger. J.

VIENOS DIENOS REKOLEKCIJOS

– "Paruošti širdis Gims-tančiam" – vyks gruodžio 14 d. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rekolekcijas praves kun. dr. Kęstutis Trimakas. Pradžią 9 val. ryto. Mokestis – \$10.00, į kurį įsiskaito visos dienos maitas. Rengėjai – "Ateities" klubas – nuoširdžiai kviečia visus pasinaudoti proga dvasiniam atsinaujinimui. Re-

gistruoti parapijos klebonijoj (531-4263) arba pas R. Bridžių (481-9097).

KALBĖS RIMAS AUKŠTUOLIS

Antradienį, gruodžio 10 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje vyks vakaronė, kurioje kalbės Rimas Aukštuolis Lietuvos ekonomijos klausimais. Rengia "Ateities" klubas ir kviečia visus atsilankyti.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS TARYBOS

posėdis yra šaukiamas sekmadienį, š.m. gruodžio 1 d., po 10:30 val. Sumos parapijos salėje. Visi Parapijos Tarybos nariai yra kviečiami dalyvauti. Šis posėdis, kaip ir visi Parapijos Tarybos susirinkimai, yra atviras visiems suinteresuotiems parapijos nariams.

Ger. J.

ŠV. JURGIO PARAPIJA

Vykdydama savo paskirtį – teikti dvasinį patarnavimą visiems parapičiams, klausia jų sumanymų, tiems

DĖMESIO!

Tai savaitinis Lietuvių tautinės sąjungos laikraštis, leidžiamas Lietuvoje ir redaguojamas Rimanto Smetonos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių J.A. Valstybėse.

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriai.

VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką –
519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068
Tel. 708-823-3607

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liudėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Visiems mūsų kepyklos klientams, perkantiems mūsų skanią duoną ir pyragus, restorano lankytojams, o taip pat visiems Clevelando ir apylinkių lietuviams, geriausius Šv. Kalėdų sveikinimus ir 1992 metų linkėjimus siunčia

REINECKER'S BAKERY

RICHARD ir MAGDALENA REINECKER, savininkai

PARTY'S, CENTER AND CATERING

8575 Free Way Drive

Macedonia, Ohio 44056

Tel. 467-2221

patarnavimams pagerinti. Turintieji tokius sumanymus, prašomi painformuoti apie tai bet kurį Parapijos Tarybos narį. Šiuo metu Tarybos nariai yra: Ant. Bacevičius, Sr., Kristina Alšėnienė, Ona Grigonytė, Stp. Juodvalkis, Alg. Matulionis, Jonas Misevičius, Virg. Juo dišiūtė-Rubinskienė, Kęst. Tamošiūnas, Liucija Tamošiūnienė ir M. Trainauskaitė.

Ger. J.

KUN. JUOZAS BACEVIČIUS

Padėkos Dieną, ketvirtadienį – lapkričio 28 d., kviečia visus dalyvauti Mišiose 7:30 val. ryto Šv. Jurgio bažnyčioje. Padėkosime Dievui už Lietuvai gražintą laisvę, mums teikiamas gerybes ir kartu pasimelsime už tuos, kurie skursta plačiajame pasaulyje.

Ger. J.

FLORIDOS VAPSVOS GELBĖS CALIFORNIJA

Floridos pareigūnai žada siųsti į Californiją parazitines vapsvas, kurios naikina

saldžiųjų bulvių (sweetpotato) kenkėjas – baltasias muses Floridoje. Tuo norima pagelbėti Californijos ūkiui, kad atsikratytų baltosiomis muselėmis, kurios naikina lapuotas daržoves ir melionus.

Ger. J.

PARENGIMAI

1991 m.

• GRUODŽIO 14 d. Vienos dienos rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Praves kun. K. Trimakas.

• GRUODŽIO 24, Bendros Kūčios 9:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. vakare NAUJŲ METŲ sutikimas rengia Lietuvių Namai.

1992 M.

• BALANDŽIO 25 d. Grandinės rengimas.

• KOVO 8 d. Lietuvių Fondo koncertas.

• GEGUŽĖS 2-3 d.d. – Clevelando ateitininkų metinė šeimos šventė

CARE-GIVER FOR
ALZHEIMERS PATIENT
In Euclid-Willowick area.
Has to speak english meals
& light housekeeping, must
drive, Call 289-6880

(45-46)

PRIVILEGIJA SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ

Dovanų siuntimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir USSR per JAV paštą (parcel post iki 22 sv.) suteikta speciali privilegija nuo šių metų lapkričio 1 dienos iki 1992 m. kovo mėn 31 d.

Reguliariai siunčiant siuntinius \$6.55 už pirmus du svarus ir po \$2.10 už kiekvieną sekantį svarą.

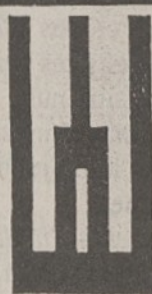
Pagal specialią privilegiją primokėjus tik 1 dol. už kiekvieną sv., siuntinys keliauja oro paštu ir per 15 dienų pasiekia Vilnių.

Pašto formoje mums reikia surašyti siuntinio turinį angliškai ir lietuviškai.

Ant siuntinio reikia užrašyti raudonu rašalu "marker"

HUMANITARIAN AIRLIFT

JAV LB Informacija
Bronius Juodelis

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

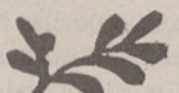

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

IVYKIŲ KRONIKA

VYRIAUSYBĖS NARIAI LIETUVOS AMBASADOJE

Lietuvos ambasadorius Washingtonė Stasys Lozoraitis su ponja pakvietė įvairių mūsų organizacijų aktyviuosius darbuotojus susipažinimo vakarui su Lietuvos vyriausybės nariais. Programoje jų buvo išvardinta net keturiolika.

Priėmimas ir susipažinimas įvyko spalio 30 dieną vakare Lietuvos ambasadoje, 2622 16th Street, Washington, D.C. Kokteilių metu buvo reta proga pasikalbėti su premieru Gedimynu Vagnoriu, Aukščiausios tarybos vice prezidentu Česlovu Stankevičiumi bei kitais įvairių žinybų ministrais ir vyriausybės nariais. Ta proga Lietuvos Vyčių prezidentė Frances Petkus įteikė ambasadoriui Lozoraičiui 5000 dolerių auką ambasados išlaidų sumažinimui, nes darbų šiuo metu labai pagausėjo ir finansinė parama atėjo kaip tik geru laiku.

Loreta Stukienė, Americans for Lithuanian Independence prezidentė, padovanavo premieriui Vagnoriui, vicepremierui Stankevičiui ir ambasadoriui Lozoraičiui po laikrodį. Šie laikrodžiai yra būdingi tuo, kad žiūrovas šalia valandų skaičių pirmiausia pamatys Lietuvos Vytį! Šiomis dovanomis svečiai buvo maloniai nustebinti. Ponja Petku vienė pažadėjo finansinę pagalbą diplomatinei tarnybai ir ateityje.

Vicepremieras Stankevičius dėkojo lietuvių organizacijoms už didžiulę moralinę ir medžiaginę paramą siekiant Lietuvai nepriklausomybės. Jis taipgi pareiškė susirūpinimą, kad Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose dar tebėra dešimtys tūkstančių buvusios sovietų okupacinės kariuomenės! Tai sudaro didelį pavojų mūsų valstybei – kalbėjo jis. Visi lietuviai, baltiečiai ir kiti geros valios šio krašto gyventojai yra prašomi daryti spaudimą į Baltuosius Rūmus, savo išrinktus atstovus ir spaudą, kad rusų kariuomenė kuo greičiau iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos išvyktų į sovietiją.

Į šį pobūvį atsilankė ir didelis lietuvių, latvių, ir estų teisių gynėjas New York Times skiltininkas William Safire, taigi įvairių kraštų

ambasadoriai, Lietuvių Bendruomenės bei Vyčių atstovai ir kiti. Iš New Jersey dalyvavo Danguolė Didžbaliėnė, Debbie Pileikienė, Angelė Stankaitienė, Loreta Stukienė ir Julius Veblaitis. Pobūvį finansavo Mr. Clayton Potter iš Čikagos.

Loreta Stukienė

Julius Veblaitis

Lapkričio 4 d, 1991

IEŠKOMAS NAUJAS VEDĖJAS PLB LITUANISTIKOS KATEDRAI

Dabartinis PLB Lituanistikos Katedros vedėjas prof. dr. Bronius Vaškėlis, PLB Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas, tuometinis JAV LB Krašto Valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma ir advokatas Saulius Kuprys spalio mėnesį tarėsi su Illinois universiteto Chicagoje dekanu prof. dr. Jay Levine, Slavų ir Baltų kalbų departamento vedėja ir dekanu Levine asistente apie Lituanistikos Katedros ateitį, jos plėtimą ir naują Katedros vedėją 1992-93 mokslo metams.

Prof. dr. Bronius Vaškėlis ateinančią 1992 metų vasarą išeis į pensiją ir planuoja išvykti į Lietuvą talkinti Vytauto Didžiojo universitetui Kaune. Illinois universiteto vadovybė nutarė netrukus paskelbti, kad ieškomas naujas PLB Lituanistikos Katedros vedėjas. Sudarytas 7 asmenų komitetas, kuris rūpinsis, ieškos ir atrinks kandidatą iki 1992 metų pavasario universiteto vadovybės tvirtinimui. Penkis profesorius į šį komitetą paskyrė universiteto vadovybė, o kitus du komiteto narius delegavo PLB Fondas. Jie yra Saulius Kuprys (buvęs PLB Valdybos vicepirmininkas, dabartinis PLB Valdybos ir PLB Fondo teisės patarėjas) ir Algirdas Ostis (Lietuvių Fondo Valdybos pirmininkas).

Daugiau informacijų šiuo klausimu galės pateikti prof. dr. Bronius Vaškėlis (telefonas 312-996-4412), Saulius Kuprys, Algirdas Ostis arba PLB Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas (1851 Skyview Drive, Sparta, Michigan 49345, telefonas 616-887-1436, fax 616-887-8989).

LAIŠKAI... DIRVAI

AČIŲ UŽ NUOŠIRDUMĄ

Atvykus į Ameriką dalyvauti tarptautinėje ekologinėje konferencijoje Keystone, PA. gyvenome pas Reginą Petrauskienę, Srentono apylinkės lietuvių bendruomenės vicepirmininkę. Pasirodo, kad jos namuose pernai taip pat gyveno Lietuvos Žalieji.

Susipažinome ir su Bendruomenės pirmininku daktaru R. Dovydaičiu ir kitais nariais.

Dėkojame už didelį šių žmonių nuoširdumą ir įvairią pagalbą mūsų visų Lietuvai.

Klaipėdos Žaliųjų klubo "Žvejėnė" nariai: Dalia Žukienė, Klaipėdos miesto merijos gamtosaugos skyriaus viršininkė. Antanas Kontautas, Klaipėdos universiteto dėstytojas. Trinijus Liutikas, Akcinės bendrovės "EKOL" direktorius.

AR MES BEBALSIAI?..

Amerikos lietuviai, greičiausiai, bebalčiai Vyčio revizijos reikalui.

Esu susijaudinusi ir nusiminusi, kad dabartinė nepriklausomos Lietuvos Respublikos Aukščiausia Taryba, vos tik išsilaisvinusi iš priešų nasrų, kurios kariuomenė mūsų krašto dar nepalikė, o valdžia jau sprendžia mūsų Vyčio spalvas ir žirgo pozą pakeisti. Argi nėra aktualesni mūsų gimtajam kraštui reikalai? Gal ir tradicijos bei papročiai bus keičiami?

Dr. A. Butkus buvo rašęs, kad mūsų herbo pakeitimas kainuotų iki 300 milijonų rublių. Nors rublis ir bevertis, tačiau už tuos pinigų būtų galima daug ką nuveikti, vietoj vos tik pradėdant gyvenimo pradžią, jau keisti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės herbą.

Esu įsitikinusi, kad šiuo reikalu man daug kas pritarė, ypač kurie esame Lietuvoje gimę.

Gerda Kubilevičienė
Philadelphia, PA.

KOKS NUOSTABUS SUTAPIMAS...

Kadangi esu svetimų ir savų tautiečių nuskriaustas, todėl noriu truputį apie tai pakalbėti. Pvz., prieš daugelį metų, mūsų krašto okupantų valdžia atėmė iš manęs žemę, o dabar nepriklausomos Lietuvos valdžia atėmė pilietybę.

Kartą, vienas nuo tėvynės nusiukęs pasakė: "Kai nuvažiuosiu į Ameriką ir kai gausiu tokios didelės, galingos valstybės pilietybę, tuomet spjausiu ant Lietuvos". Aš nespjoviau ant savo tėvynės ir neėmiau šio

NAUJI DIRVOS SKAITYTOJAI

Pranešame apie 17-os naujų Dirvos skaitytojų įsijungimą į mūsų šeimą.

Sveikiname ir tikime, kad Dirva kiekvieną savaitę jums atneš daug naujų žinių ir gerų straipsnių.

Čikotas Bronius – Alexandria, VA.,

Disalvo Kazimiera – Springfield, VA.,

Klimas Gaila – Cleveland, OH.,

Lipnevičius John – Willowick, OH.,

Karnitis Eve – Columbus, OH.,

Šliogeris George – Long Island City, NY.,

Sniečkus Lili – Providence, RI.,

Sniečkus Vytautas – Euclid, OH.,

Ambraziejus Marija – Lake Geneva, WI.,

Macijauskas Jonas – Surrey, B.C. Canada,

Rutkus A. – Gloucester, Ont. Canada,

August Elizabeth – Euclid, OH.

Užsakė: Frank Rozgaitis,

Kaminskas Aleksandras – Los Angeles, CA.,

Užsakė: V. Kaminskienė, CA.

Venckus Anthony – New Buffalo, MI.,

Vilimas Katherina – Novelty, OH.,

Kalendra Daina – Etobicoke, Ont. Canada,

Vilkutaitis Vytautas – Cleveland, OH.

krašto pilietybės nes žinojau, kad Lietuva atgaus Nepriklausomybę ir dėlto rašiau patriotiškus eilėraščius.

O dabar kai grįšiu Lietuvon, be abejo, valdžia pareikalaus, kad įsigyčiau Lietuvos pilietybę, bet aš būdamas Lietuvos pilietis, iš principo neprašysiu pilietybės. Aišku, tuomet man teks kaip "svetimšaliui" mokėti nustatytą mokestį, kad galėčiau gyventi gimtame krašte.

Prisimename, juk Stalinas buvo apkaltinęs ir nubaudęs mus mirties bausme už atsisakymą grįžti tėvynėn. Dabar Lietuvos valdžia iš tų Stalino persekiotų pabėgėlių aėmė pilietybę.

Koks nuostabus, analogiškas sutapimas. Atrodo, kad Stalino dvasia tebėra gyva ir tebeslankioja po Lietuvą.

Rokas Petkevičius
Levinston, ME.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Leonas G., Bradford	20.00
Armanas H., Baltimore	20.00
Nainys E., Cleveland	20.00
Razgaitis P., Seven Hills	5.00
Vidžiūnas D., Chicago	10.00
Šišas J., Santa Monica	10.00
Kulbiai T.R.,	10.00
Lukas B., Elizabeth	20.00
Rozevičius T., Woodhaven	10.00
Balbata G., Lake Park	5.00
Vaškys S., St. Pete	7.00
Butrimas S., Cleveland	5.00
Petrošius B., Chicago	5.00
Strikaitis S., Los Angeles	10.00
Daniliauskas J., Stamford	10.00
Šilgalis E., Baltimore	2.00
Misiulis D., Lockport	5.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

TIK .79 CENTAI SVARAS

už siuntinių persiuntimą į LIETUVĄ su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

Amžinybėn iškeliajus

A.A.
TATIANAI PARULIENEI

mielą IRENĄ KRIAUČELIŲNIENĘ, jos vyrą dr. LEONĄ ir visus artimuosius
nuoširdžiai užjaučiu

Rūta Sakienė

Mielam Broliui

A.A.
J.V.S. ALGIRDUI AGLINSKUI

Amžinybėn išėjus, sūnų PETRĄ, dukrą EGLĘ, brolių KESTUTĮ su šeimomis ir gimines
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Albina ir Vladas Petukauskai
Clevelandas